www.svoboda-news.com

РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, мані-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., четвер 24-го лютого 1916. Ч. 24. VOL. XXIV. JERSEY CITY, N. J., Thursday, February 24, 1916. No. 24.

НІМЦІ ПЕРЕЛОМИЛИ ЗНОВА БОЄВУ ЛІНІЮ У ФРАНЦІЇ.

Турки стратили коло Ерзерум всего 50 старих гармат.

Турецькі війска віддалені 50 миль від Суезкого каналу.

РОСІЙСЬКИЙ ЦАР ПЕРШИЙ РАЗ ПОКАЗАВ СЯ НА ОТВОРЕНЮ ДУМИ.

У ФРАНЦІЇ І БЕЛЬГІЇ:

НІМЦІ ПЕРЕЛОМИЛИ БОЄВУ ЛІНІЮ КОЛО СУШЕ. 326 ПОЛОНЕНИХ.

БЕРЛІН, 22. лютого. — Звіт головного німецького штабу звучить:

„По кількох мрачних днях вчера знова випогодило ся. Наша артилерія розпочала сейчас сильно острілювати французькі становища на лінії канал Бассе і Аррас. Опісля піхота перевела наступ, який закінчив ся корисним успіхом. Наші війска здобули французькі становища в довжині 800 метрів і полонили 7 французьких офіцирів та 319 жовнірів.

„На инших частях боєвої лінії чинність артилерії стала сильнійша".

УСПІХИ НІМЦІВ КОЛО ВЕРДЕН.

ПАРИЖ, 22. лютого. — Урядовий французький рапорт звучить:

„На північ від Верден перевели німецькі війска по 72-годиннім безнастанним бомбардованю наших становищ наступ при помочи піхоти. Всї напади удало ся нам відбити, лише коло місцевости Брабан Німці пійшли наперед і заняли ліс Бомон".

Новий наступ німецьких війск у Франції викликав велике занепокоєнє. Французькі воєнні знавці побоюють ся о кріпость Верден. Коли би Німцям удало ся здобути отсю кріпость, тоді, в сам їх гадки, цілу боєву лінію треба би пцфнути близше Парижа.

—o—

АНГЛІЯ ПОКЛИКАЛА РЕШТУ НЕЖОНАТИХ ПІД ОРУЖЄ.

ЛОНДОН, 21. лютого. — Англійський король видав проклямацію, силою котрої візвав наймолодший річник нежонатих ставити ся до військової служби. Отсей розказ обовязує хлопців, які дня 15. серпня скінчили 18-тий рік житя.

В АЗІЇ:

ТЕПЕР ОЦІНЮЮТЬ МОСКАЛІ ВСЇ ТУРЕЦЬКІ СТРАТИ РАЗОМ ЛИШЕ НА 40.000.

ПЕТРОГРАД, 22. лютого. — Останні вісти, які наспіли з поля битви на Кавказі, подають в приближеню величину турецьких страт в послідних битвах. Російські воєнні знавці оцінюють страти Турків в убитих, полонених і ранених на 40.000 людий.

Переслїдуванє турецьких війск відбуває ся на цілій лінії дальше.

Російські вісти з кождим днем зменьшують втрати Турків. Перша телеграма оцінювала сеї втрати лише полонених Турків на 160.000. Опісля зменшено вже півурядово число полонених на 100.000, а відтак на 60.000. Тепер, як се показує повисше наведена телеграма з Петрограду, всї страти Турків разом оцінюють на 40.000.

ТУРКИ СТРАТИЛИ ВСЕГО 50 СТАРИХ ГАРМАТ.

БЕРЛІН, 22. лютого. — З Царгороду наспіли перші урядові вісти про упадок Ерзерум. Отся вість звучить:

„Турецькі війска опорожнили східні форти Ерзерум і саме місто, цофаючи ся на приготовлені становища, які находять ся на захід від Ерзерум. На фортах полишено 50 старих гармат.

„Російські вісти про здобутє 1.000 гармат і про полоненє 80.000 наших жовнірів належать до байок. Крім боротьби коло східних фортів не було опісля жадної битви. Анї Ерзерум анї його старі форти не мали жадного воєнного значіня".

—o—

ТУРЕЦЬКІ ВІЙСКА ВСЕГО 50 МИЛЬ ВІД СУЕЗКОГО КАНАЛУ.

ЛОНДОН, 22. лютого. — Вісти, які наспіли з Єгипту, доносять, що сильні турецькі війска зближають ся до Суезкого каналу.

Англійське міністерство війни оголосило отсї вісти:

„Телеграма від головного команданта англійських війск в Єгипті доносить, що літаки відкрили турецькі війска коло міста Ель-Гассан, яке є віддалене від міста Суезу всего 57 миль на схід".

ВІЙНА З РОСІЄЮ:

БИТВА НАД СТРИПОЮ.

БЕРЛІН, 21. лютого. — Головний австрійський штаб оголосив отсї вісти:

„Австрійсько-угорські війска здобули наперед висунені становища Москалів на полудневий схід від Кізлова над рікою Стрипою.

„По обох сторонах літаки розвинули велику діяльність".

В РОСІЇ:

ЦАР СКЛИКАВ НА ДЕНЬ 22. ЛЮТОГО ЗАСІДАНЄ ДУМИ.

ЛОНДОН, 21. лютого. — З Петрограду доносять, що на підставі царського указу скликано на день 22. лютого засїданє думи.

Новий президент кабінету міністрів Штурмер повідомив провідників політичних клюбів, що бажанем і волею царя є, щоби дума сейчас перевела ухвали найконечнїйших державних предложень. Він звернув також увагу провідників, що посли не сьміють вдавати ся в жадні дебати анї дискусії щодо воєнного та внутрішного положеня Росії, бо в противнім случаю дума зістане сейчас закрита.

Остатнє засїданє думи відбуло ся ще дня 16. вересня минувшого року. З причини „невідповідного" поведеня послів засїданя зістали на незначений час відложені.

Був се час, коли російська армія, розбита в Галичині і в Польщі, мусїла уступати на схід в напрямі Дніпра і Двини. Російське правительство і воєнне начальство були виставлені на остру критику зі сторони послів.

Тепер російське правительство і цар хочуть скористати з побіди над Турками в Малій Азії і без великого труду перевести в думі конечні закони.

Чи се пійде зовсїм гладко, покаже доперва сеє засїданє думи.

ЦАР ПОКАЗАВ СЯ НА ОТВОРЕНЮ ДУМИ.

ПЕТРОГРАД, 22. лютого. — Отворенє думи буде мати великий вплив не лише на дальший хід війни, але і на цілу будучність Росії.

Отсе пораз перший від часу істнованя думи цар особисто показав ся при її отвореню.

Засїданє думи, як звичайно, отворено півтодинним богослуженєм. Через цілий сей час цар стояв під образом „чудотворного" отця Николая.

Російські політики уважають ою подію, що цар появив ся в думі, за доказ великого зближеня російського правительства до народа.

ВІД ДНЯ 1. МАРТА НІМЕЧЧИНА БУДЕ УВАЖАТИ КОЖДИЙ ЗОРУЖЕНИЙ КОРАБЕЛЬ ЗА ВОЄННИЙ.

БЕРЛІН, 22. лютого. — Німецьке правительство заявило, що має повне право затопити кождий корабель без остороги, коли корабель є зоружений.

Міністер для заграничних справ Ягов заявив отсе:

„Оправдуванє, що якийсь корабель є зоружений лише в цїли власної оборони, є безпідставне і не видержує розумної критики. Уміщенє нових воєнних гармат на корабли надає йому характер воєнного корабля.

„Нема і не істнує причина, задля котрої торговельний корабель мав би бути зоружений в цїли оборони. В міжнароднім праві воно було застережене і воно було оправдане лише в тих часах, коли плавба на мори була небезпечна з причини морських розбишаків і піратів. Від половини столїтя розбишацтво на мори не істнує, тимсамим і дотичний закон став мертвим.

„Теперішну воєнну акцію наших підводних лодок викликало поступованє Англії, яка в спосіб, противний міжнародним законам, постановила недопустити до Німеччини навіть средств поживи і хоче її виголодити. Се викликало енерґічну акцію наших підводних лодок. І ми мусимо наші підводні лодки обезпечити перед нападом зі сторони зоружених торговельних кораблів.

„Англійські торговельні кораблї є майже без виїмки зоружені в нові гармати. Ми предложили навіть докази, що англійське міністерство маринарки приказало своїм своїм торговельним кораблям острілювати наші підводні лодки. Дальше ми маємо докази, що англійські торговельні кораблї сповняли сей приказ. Через те ми понесли значні шкоди.

„На підставі всїх повисше наведених причин німецьке правительство буде уважати всї зоружені торговельні кораблї яко воєнні, а тимсамим, навіть без давня остороги, їх топити".

Рішуче становище Німеччини в тій справі викликало в Злучених Державах знова велике напруженє. Німецьке й австрійське правительство повідомило всї нейтральні держави, що від 1. марта буде без остереженя топити кождий торговельний корабель, який буде зоружений.

Швеція видала тому своїм горожанам пересторогу, щоби не уживати до подорожі зоружених кораблів. Злучені Держави доси ще хоче не рішили ся. В тій цїли ведуть ся вже від кожного часу переговори з народами, яких вислід ще не в звісний. В кождім разі отсї справа вплинула на ще більше заострено політичних відносин між Німеччиною і Злученими Державами.

КИШЕНКОВИЙ КАЛЬНДАРИК НА РІК 1916 можна набути в книгарні „Свободи". Ціна 10 центів. — При замовленю на більше число сих календарків дасть значний опуст. Адресу: „SVOBODA" 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

РУЇНА В НАШІМ РІДНІМ КРАЮ.

—o—

ВІДБУДОВАНЄ ЗНИЩЕНИХ СІЛ І МІСТ ПРИ ПОМОЧИ ВІЙСКА.

(На підставі віденської часописи „Арбайтер-Цайтунґ").

Воєнний кореспондент віденської часописи „Арбайтер-Цайтунґ", Макс Вінтер, описує свої враженя з подорожи по східній Галичині, де воєнна завруха чимало сїл і місточок обернула в купу глини і недогарків. З його опису показує ся, що відбудованє знищених сїл і місточок поступає скоро наперед під зарядом військових властий.

В тій цїли правительство будьто побудувало нові будьто відновило істнуючі а знищені в часї війни цегольні і вапнярки. Одна із більших цегольнї находить ся на дорозї, яка веде зі Львова до Камінки струмилової. Вона виробила доси понад 3½ міліона цегол, які виключно ужито при відбудуваню знищених війною будинків. Ціну цегли знижено на 15 корон за тисячку (перед війною ціна за тисячку виносила 55 корон). Причиною низької ціни о се, що до виробу цегли уживаєть ся майже виключно російських полонених. Таксамо і ціну одного вагона вапна знижено до 150 корон (перед війною ціна одного вагона виносила 500 до 700 корон). Деревляний матеріял до будови коштує 55 корон (перед тим 70 корон) за один кубічний метер. Ціну дахівки знижено також до половини, то є на 50 до 60 корон за тисячну.

Винники (пов. Львів).

Фабрика тютюну у Винниках лежить ціла в руїні. Саме місточко не богато потерпіло. Нові дахи на будинках вказують, що відбудова ушкоджених будинків є вже зовсїм унічнена.

Куровичі (пов. Перемишляни).

В Куровичах при гостинци, який веде зі Львова до Золочева, відбудова господарств під зарядом війска поступає скоро наперед. Всї роботи переводить ся російськими полоненими. Богато домів і господарських будинків вже зовсїм унічнено. Мешканцї села, які все стратили, що лише мали, чують ся щасливими, що мають свій дах над головами, та що не потребують ночувати в поли під голим небом. Їдучи дорогами, всюди бачить ся сліди війни.

Вільшаниця (пов. Золочів).

Вільшаниця представляє страшний образ цїлковитого знищеня: 305 господарств спалених, або знищених; лише 95 господарств позістало на місци.

Праця коло відбудови села іде скоро наперед. Війско розпочало роботу в послїднім тиждни вересня, а 3. жовтня вже 22 господарства було відбудованих, всї площі очищені з ґрузів і всї пляни виготовлені.

Поручник-інжінєр, який веде нагляд над відбудовою сего села, заявив, що найдальша до трох тижнїв 100 господарств буде вже відбудованих.

Будівельний матеріял доводить без перестанку 40 військових фір.

ПОЛЬЩА НА УКРАЇНСЬКИХ ЗДОБУТИХ ЗЕМЛЯХ.

(З віденського „Вістника Союза визволеня України").

Перед кількома днями попали менї в руки деякі українські часописи. Для недостачі часу переглянув я їх побіжно. Потім пійшли вони в чужі руки і більше не вернулись. Не пригадую собі, в котрій була згадка, що по містах і селах на здобутих територіях Холмщини і Волини були тепер розпорядки також і в українській мові. Так є! Були! Я їх бачив і читав. Але тільки в Томашеві і Замостю! І то тільки один-однїський розпорядок.

На однім аркуши було по німецьки, українськи, польськи й російськи. Будучи кілька днів у Холмі, заглядав я також за ними, та не бачив! Менї здаєть ся, що був се одинокий випадок. Ріжних розпорядків було повно, одначе тільки в німецькій і польській мові. В часї мого побуту команду в Холмі й околиці перебрала від Прусаків австрійська армія. Зараз і видала про се своє оповіщенє, число І., котре я читав. Та не инакше, як звичайно: по німецьки і по польськи!! Чому властиво так поступили, не знаю. Одначе думаю, що так не повинно бути! Вправдї головна маса тамошного населеня „православного" втікла, остали ся тільки біднїйші, а Поляки готові сказати, що нема для кого подавати оголошень в українській мові. Менї здаєть ся, що се тільки одно здержує та здержало всї оголошеня в нашій мові, що управа краєм у руках Поляків. Аґітаторів за вступленєм до леґіону повно. Є кому інформувати місцевих Поляків, „незрячих ще галицької політики". А з нашої сторони яка робота? Жадна! Місцевих нема! Галицьких і буковинських не видати! Се нам шкідливо! Нашим обовязком слати в такі міста своїх людий! Коли „цивілям" прикро або їх нема, то треба постаратись, щоби бодай в кождій місцевій військовій команді сидів один сьвідомий річи наш офіцир чи рядовий, котрий вставляв би ся за нашою мовою. Чей і польська мова не мала жадного публичного доступу на російській території! Чому-ж сьогодня в наших містах видно її всюди на урядових оголошенях, а нашої не видати? Сьому треба конче зарадити і то зараз! Вертаючи до розпорядку ч. 1. австрійської команди в Холмі, мушу підвести, що насує він і заборонює російську мову в школї і в автономічних урядах, а також урядоване в тій мові; натомісць уводить мову німецьку, польську й українську. Дальше мушу зазначити, що перейшов я лївий беріг Буга від Томашева аж за Берестє, стрічав „кряжів", одначе дуже мало (втікли зі страху), а ті, що остали ся, „силою пари" випирали ся своєї українськости. „Ми Поляки", — говорили, — і дійсно розмовляли з нами по польськи, хоч, як забували ся, між собою починали по „мужицьки". А вже за Бугом того явища не було. Ті, що остали ся, признавали ся отверто: „Ми Українцї, мужики" і дуже чисто по нашому розмовляли. Мав би я богато-богато вам оповісти, але недостача часу й цензура не позволюють. В. О.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Established 1893.
JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.
ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:
In United States:
$2.00 per year
$1.00 per 6 months
0.75 per 3 months
In Jersey City, Canada and other foreign Countries:
$3.00 per year
$1.50 per 6 months
$1.00 per 3 months
Single copy 3 cents.

ПЕРЕДПЛАТА:
В Злучених Державах:
на рік $2.00
на пів року $1.00
на 3 місяці 0.75
В містї Jersey City, до Канади і других країн:
на рік $3.00
на пів року $1.50
на 3 місяці $1.00
Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.
Адреса:
SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Всї мони-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".
При висилянню замовлення наклеивть долучки мони-ордер або чек.
Число телефону 498 Jersey City.

AMERICAN ASSOCIATED MEMBERSHIP LABEL
FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS

За всї оголошення поміщувані в „Свободї" редакція не відповідає. — Рукописий не звертає ся.

НЕ СЛУХАЮТЬ КРИКУ О РАТУНОК.

Вже більше як тиждень тому назад, як „Америка" помістила довгу статю із зазивом до Українців у Злучених Державах, щоби слали протести в обороні „Америки" й епископа С. С. Ортинського перед „Свободою" та иншими газетами, — а зокрема ще й до укр. священства, щоби показало, що то не правда, що „Свобода" писала, що між епископом і священством відносини стають щораз більше холодні і зростає відчуженє.

Се був крик „Америки" о ратунок свій і свого покровителя.

Одначе він промінув безслїдно. Ніхто не взяв собі його до серця.

Чому?

* * *

Поясниме се коротко.

„Америка", орґан епископа С. С. Ортинського, від довшого часу не переставала сипати зневаг і образ на український нарід. Дійшло було просто до нечуваних оргій у тих зневагах, які мусїли обурити кождого, без виїмки, Українця. За тим пійшло се, що з відразою кождий відвертав ся від епископської ґазети, а цїлі групи Українців з поодиноких місцевостий видали свій рішучий осуд на полїтику епископа і його ґазети й отвертих протестах.

Всї се бачили і бачать і, коли ось недавно епископська ґазета помістила згаданий крик о поміч і ратунок, то видно вже також і епископ та редакція „Америки" побачили сумне положенє своєї „полїтики".

Але загал Українців, і зокрема сьвященства, не обізвав ся на сей крик.

Не обізвав ся тому, бо не міг того зробити.

Так се значило би ніщо инше, як лише, що оборонцї полїтики епископської ґазети беруть на себе, на свої плечі ті скандали, яких вона допустила ся в останних часах. Се значило би, що ті оборонцї, котрі послухали би крику „Америки", подїляють ті зневаги, які вона сипала на український нарід, і беруть за них на себе одвічальність.

Було се крайною наївностю зі сторони „Америки" сподїяти ся зі сторони загалу Українців, або хоч би лиш части, а зокрема зі сторони священства, аби могли переймати на себе гріхи несудимої епископської ґазети.

А щодо сьвященства, тож се прецїнь не його вина, що такі холодні відносини настали між ним і епископом С. С. Ортинським, тож як же можна до сьвященства ставити якінебудь домаганя, аби направили сї відносини та показали, що нема відчуженя.

Не є жадною тайною, що епископ С. С. Ортинський не трактує сьвященства в достойний спосіб, як се роблять прочі українські і всї инші епископи, тож сї холодні відносини і відчуженє є лише природним наслїдком того трактованя. Епископ С. С. Ортинський можливо, що не доріс до всїх инших епископів, алеж се ще не змушує духовенства, аби виректо ся свого сьвященичого і горожанського достоїнства! Противно, українське духовенство в якийсь спосіб мусить станути в обороні свого сьвященичого і горожанського достоїнства!

Отже, конець кінців, як загал американських Українців так і зокрема загал українського сьвященства — подібні крики о ратунок зі сторони епископської ґазети мусить приняти з усьмішкою пожалуваня — і сказати:

— Філядельфіє, свої гріхи двигай сама і сама за них відповідай! А як направиш їх і поправиш ся, тоді як приходи до нас з чистими руками!

ШТУБАЦТВО І БРЕХНЯ „АМЕРИКИ", А НЕ РАХУНКИ!

Відповідь „руским Іванам", що не знають ані трохи рахунків.

В 33-ім числї філядельфійської „Америки", орґані „Провидїня" й епископа С. С. Ортинського, появилась „цікава" допись під заголовком „Отверте письмо до Контрольної Комісії „Укр. Нар. Союза", а авторами сеї дописи, як сьвідчить поданий під дописию підпис, є — „Руські Іванн, що знають трохи рахунків".

Що ся допись не є чим иншим, а лише фабрикацією редакційною, се легко доміркуватись із вимірених цїли, до якої стремїла і стремить „Америка" і її шарлятани, і з тої сердечности, з якою вона відносить ся до нашої орґанїзації У. Н. Союза та її орґану „Свободи".

Не дізнавшись пожаданих наслїдків по доносах руских Іванів перед американськими властями, що наче би наша часопись була на услугах австрійських бюр, які відмовляють робітників від принимання працї в фабриках амуниції, „Америка" стала жити надією, що заборона висилки „Свободи" до Канади підірве матеріяльно наше видавництво і, що се стане певною перепоною у дальшім розвою видавництва. Колиж і тепер надія її завела, „Америка" почала накидувати на наше видавництво великими плюгавствами, але, що брехня правди не поборе, загризла вона з своїми перлинами в бездонним гною. В останних судорогах серед сего гною вона вхопилась одного, ще невипробованого нею способу — способу „математичної кирпичі".

Підсунувши з портфелю редакційного під сфабриковану допись Іванів, що „не знають ані трохи рахунків", „Америка" заалярмувала Контрольну Комісію У. Н. С., а навіяни деякі позиції, нарочно взяті з двох звітів т. є. з місячного касового звіту У. Н. С. і зі звіту річного друкарнї, старалась переконувати як Контрольну Комісію так і загал, що видавництво „Свободи" не оплачусь, і з тої причини підсуває гадку, щоби видавництво „Свободи" обмежити.

На хлїп-ж „Америка" пустила сего туманя відай чи не з боязни перед загалом, котрий домагаєсь переміни „Свободи" на дневник. Певна річ, що така переміна „Свободи" не була би до смаку „Америцї", бо тоді вона остала би непомітною у своїй гнійливій безодні.

Повисші факти аж надто ясно вказують на укриті заходи „Америки" для підірваня нашого видавництва.

Фактом є, що в редакції „Свободи" явив ся свого часу представник американської власти для провірення справи доносу, яким обвинувачувано „Свободу", що вона наклякує робітників до залишеня робіт в фабриках амуниції. Як самий представник нам заявив, — донос був з Філядельфії.

Фактом є, як сьвідчать письма канадійського головного цензора і письмо головного директора канадійських пошт, висланї у відповідь на внесений урядовий запит через посольство Злучених Держав в Отаві, що заказ „Свободи" був спричинений на підставі опінії, висказаної перед канадійськими властями, що „Свобода" посередничала в несению помочи постерпівшим від війни в части Галичини, яка є під Австрією.

Чи і се не є застановляюче? Хто-ж більше накидував ся на „Свободу" за се посередництво в несению помочи нещасним жертвам війни як не „Америка"? Чиїм же інтересом було безчестити нарядних представників нашого сойму, в яких серцях розжарів огонь любови до своєї вітчини і до своїх рідних, що простягають до них свої безпомічні руки о ратунок в сїй так тяжкій воєнній хвилї? Чи-ж не „Америка" лютилась на сю мураклину працю збірок нашими народними трудоненями? І чи з уваги на се треба ще дошукуватись за кимось другим, кому би доступ нашої часописи до Канади був на заказі? Ні! Се вплив „Свободи" на народні маси був солию в очах покровителїв „Америки", таксамо як і канадійсько-кратївських презвитерян. Аж вкінци „Америка" осягла Геростратову славу.

За одним почерком пера військового цензора, який прихилив ся до доносів наших Геростратів, доступ „Свободи" до Канади заборонено. Чотири і пів тисячі передплатників остало ся нараз без тих вістий зі старого краю, на які вони з дня на день нетерпеливо очікували. Чотири і пів тисячі передплатників, а сьміло мож сказати до 20 тисячам читачів в Канадї, се заборона „Свободи" відібрала сю останну крихітку розради, яку їм приносила „Свобода" своїми вістями про рідний край; про долю їх братів; про їх села; про їх повіти, опісілі або знищені пожежею війни; відібрала їм сей промінь надії, який давала їм кожда вістка зі старого краю, що влешувала їх душевні терпіня. І сї люди остануть на якийсь час без сих вістий.

Не сумніваємо ся, що ся заборона доступу „Свободи" до Канади могла забострити апетит „Америки" бачити „Свободу" без впливу на значну частину рохманців, а відтак, при зменшеню матеріяльних засобів „Свободи", надїятись її чисчинного упадку. В сім однак „Америка" завелась, бо загал Українців зі стейтів, відчуваючи сю прикру втрату для видавництва, нагородзує його та спішить з численною передплатою. Праця нашого видавництва полягає на заспокоєню народних потреб широких мас і тому вони відносять ся зі щиростю до нашого видавництва. І хотяй би „Америка" чіпалась всяких способів, що осьвячують средства", „Свобода" остане для всї недосяжною, а для загалу буде вона все нести високо прапор вольности і любови.

Тепер приглянмо ся математичній кирпичі „Америки" з посїдних днів, яку сконструували „Руські Іванн", що-не знають ані трохи рахунків. Коли донесу і всїдна тяж, не могли довершити їх діла, вони вхопились тепер рахунків, уважаючи сей спосіб за одиноку дошку ратунку морального банкротства „Америки".

Не маючи відваги тикати свого носа до загальних звітів касових У. Н. Союза, „Івани-математики" з „Америки" взялись на хитрий спосіб. Іменно, взяли за підставу своїх брехливих математичних операцій два звіти — один з відремелених місячних касових звітів У. Н. Союза за час від 1-го січня 1915 р. до 31-го січня 1916 р., а другий — департаментовий чотирнайцятьмісячний звіт друкарнї „Свободи" з касового обороту за час від 1-го серпня 1914 р. до 31-го січня 1916 р. Не зважаючи на нїякі засадничі ріжниці тих двох звітів, „Івани-математики" скочили як дурні в полову — в саму середину департаментового звіту друкарнї „Свободи" і давай висилюватись порівнувати його з місячним касовим звітом У. Н. С., не завдавши собі навіть труду поробити в сїй случаю потрібні зіставленя та замкнути в звіті друкарнї стан приходів і розходів з 1914 р., а остату надвишку перенести до приходів за січень 1915 р. Однак „Івани-математики", задля штубацтва чи зі злоби, сего не зробили, а лише яко „незнайки", які не розуміють ся на „сальдах", зарезали в єрихонські труби, що справдяли їм не жеці, а відтак при помочи своїх довгих пальців на руках і ногах доміркались, що У. Н. С. доложив до свого орґану за час одного року $10.000.

Нам зовсїм не дивно, що ті Івани дійшли до такого зіставленя рахунків, коли зважить ся, в якім тверезім станї вони їх переводили. Першим доказом їх нетверезости було випущенє зі звіту друкарнї оставшої готівки з дня 31-го липня 1914 р. в сумі $1,146.58,

а опісля випущенє надвишки з зіставленя приходів і розходів з останних пяти місяців 1914 р. в сумі 5,776.95.

Колиж Івани були настільки тверезі, щоби додати сї суми до приходу в звіті друкарнї за місяць січень 1915 р., який виносив 1,876.36,

то були б пересьвідчили ся, що загальна сума приходу за січень була якраз тасама, яку оголошено в офіцільнім касовім звіті У. Н. С. за місяць січень 1915 р., а то: 8,799.89.

Другим доказом „тверезого стану", серед якого „Івани-математики" з „Америки" робили сї обчисленя, є факт, який явно завдає брехню їх рахункам. Математики покликують ся на звіт друкарнї в числї 154. „Свободи" з 29-го грудня 1915 р. і кажуть, що там є „чорне на білім" таке:

Приходи друкарнї за січень 1915	1,876.36
Розходи друкарнї	6,396.27

і запитують: котрий отже прихід є правдивий?

На се відповімо математикам: „Руські Івани, возь олувек до ренькі" і — додай до сего приходу готівку з липня 1914 р. і надвишку, як се ми висше вже виказали, а дістанеш бажаний точний прихід за місяць січень 1915 р., тобіамий, який находить ся в касовім звіті У. Н. С. за місяць січень 1915 р., — а тоді в тебе може трохи прояснїє і не будеш шукати „чорного на білім" там, де його цїлком не було. Бо хто заховує числа „Свободи" з 1915. р., то нарочно може пересьвідчитись, що в наведеним математиками з „Америки" 154. числї нашої часописи не друковано нїякого протоколу з річного засїданя гол. Уряду У. Н. С. Що не від „чорного на білім" почарнїло „математикам" в очах, але певно від „пинаса", доказує факт, що поданий ними розхід друкарнї за місяць січень 1915. р. з того мнимого протоколу У. Н. С. з 154. числа є брехливий, бо подана ним сума $6,396.27 не була ніде подана, натомість дійсна сума розходу за той час, яка була оголошена в протоколї з річного засїданя гол. уряду У. Н. С., друкованім в 140-ім числї „Свободи" з 27-го падолиста 1915. р., виносила рівно $6,306.27 і рівнялась цїлковитю зі сумою поданою в місячнім касовім звітї У. Н. С. за місяць січень 1915 р., друкованім в в 24-ім числї „Свободи" з 27-го лютого 1915 р.

По сих вступних брехнях математики з „Америки" наводять стан розходів і приходів за час 12-ти місяців, подаючи дати відносних числ, в яких друкувались місячні касові звіти У. Н. С. При сих „математичних операціях" помимо руські Івани послугують ся вже лише одним звітом, — місячним касовим У. Н. Союза.

Се обмежене до одного звіту не змінило в нїчім „штубацтва математичного", бо власні рахунки тих „математиків" з дальших дванайцяти місяців виказують стільки блудів в додаваню і відниманю, що сьмішно повторювати цїле їх зіставленє.

Хоч виказані ними позиції не заслугують на нїяке оправданє, ми тут наводимо виїмки з них яко куріоз „рахунковости", а у кого находить ся відносне число „Америки", може собі нарочно зробити порівнанє.

„Америка" подає: Лютий 1915 — „розхід з каси отже разом: 4,041.26". Тимчасом мало бути $4,031.26.

„Америка" подає: Марець 1915 — по словах „до свого орґану" — 988.29 дол. Тимчасом мало бути $1.348.29.

„Америка" подає: Май 1915 — по словах „до орґану" — $1,278.55. Тимчасом мало бути $1,278.65.

„Америка" подає: Серпень 1915 — по словах „розхід з каси орґанїзації" — $6,436.34. Тимчасом мало бути $5,437.14.

„Америка" подає: Січень 1916 — „приходи друкарнї — 3,942.99". Тимчасом мало бути $3,924.99.

Ось-так то рахують „редактори" з „Америки".

Супроти такого штубацтва панів Іванів з „Америки" сьміємо запитати:

1) Чи вони не кваліфікують ся до дому варятів зі своїми рахунками? 2) Як назвати таку часовись, що поміщує такі безглузді рахунки, не провірши їх вперед? Чи з уваги на се найдеть ся хто, котрий би відносив ся з довірєм до „Америки", її видавців і її дописувателїв? Певна річ, що ні. Бож всякий доміркуєсь, чим руководить ся „Америка".

Звіти касові У. Н. Союза доказують наглядно, що видавництво „Свободи" побирає місячно з каси орґанїзації лише 10 центів від члена, а кромі сего орґанїзація платить свої евентуальні рахунки за друки. Виказуваний в місячних касових звітах У. Н. Союза розхід і прихід друкарнї є подаваний там-же яко стан загального обороту гроший в орґанїзації. І коли подаваний в сих місячних касових звітах розходи і приходи збільшують ся або зменшують ся, то з сего ще не виходить, що орґанїзація доплачує до свого орґану. О доплаченю до орґану тоді доперва можна би говорити, коли би звіти друкарнї, оголошувані кождочасною контрольною комісією У. Н. Союза, виказували якийсь недобір. Каса друкарнї У. Н. Союза недесь в осїнїм заряді, а її місячні замкненя виказують в місячних касових звітах У. Н. Союза.

Отже „не бой ся, Захаріє", наші звіти є в порядку, а коли є дещо в непорядку, то хиба „в макітрах Іванів-математиків" з „Америки", яким завидно, що „Свобода" при так малих коштах зі сторони самої орґанїзації і без нїяких воєнних субвенцій, може виходити так часто, та ще наміряє в недалекій будучности стати дневником. „Іванам-математикам" з „Америки" жаль, що вони не мають книгарні, адвертайзментів та передплатників — тай відай тому послугують ся всяким очорнюванєм, а явним доказом їх брудних цїлий є — хоч би се послїдне „Отверте письмо до «Контрольної Комісії У. Н. Союза".

Про стан маєтку У. Н. Союза і друкарнї не на часї тепер говорити. Се виказе найблизша Контрольна Комісія У. Н. С. у своїм звітї з контролї, який радимо панам „математикам" з „Америки" з увагою перечитати, але сим разом вже в тверезім станї (оскільки се можливе), щоби знова не повторилось їх штубацтво.

НАДГУДСОНСЬКІ МИСЛИ.

Епископ повинен бути учителем Христової науки, а не... бізнесменом.

* * *

Епископ повинен бути джентелменом.

* * *

З сиротами повинні люди обходитись по батьківськи.

* * *

Обнїміте, брати мої,
Найменьшого брата,
Лиш сестер не обнимайте,
Бо вони дївчата.

* * *

„Америка" показала, що трійливі ґази можна пускати і в часї мира, але ті ґази троять лише її саму.

* * *

Цар Микола стояв підчас отворення думи під чудотворною іконою св. Николая.

Він знає, що треба чуда, аби Росия виграла, але св. Николай знає також, який то Микола стояв під його образом.

* * *

Цар, увійшовши до думи, признав її власть, — розумість ся, боячи ся, щоби не стратити своєї власти.

* * *

Війна змела вже три престоли — бельгійський, сербський і чорногорський.

А кажуть, що нема жадної користи з війни.

* * *

Росия вже півтора року не пс горівки, але ще не протверезила ся.

Та бож пяна вона була, пяна!

Федь барон Горох.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ.
В неділю, дня 27. лютого 1916 р.
відбудеть ся
ВЕЛИКЕ НАРОДНЕ ВІЧЕ
в гали Ковальчика, 86 2-га улиця, Пасейк, Н. Дж.
початок о год. 3. пополудни.
На тім вічу буде промовляти д. М. Січинський і другі. 24-25
ВСТУП 10 ЦНТ.
Обовязком кождого Українця з Пасейку і околиці на вічу явитись. КОМІТЕТ.

О, краю мій! Сьвята руїно.
Новітня Троє в попелах!
Перед тобою гну коліно
І кличу: Боже в небесах.
За кров, за муки, за руїну
Верни, верни нам Україну!

Верни колишню горду славу,
Свобідно відітхнути дай!
Не даром молодїж керваву
Голову клала за свій край.
Ішла на смерть яв на забаву;
Віддай нам вітчину, віддай!

(Б. Лепкий)

КУПУЙТЕ!
КРАСНИЙ І ЦІКАВИЙ КАЛЕНДАР У. Н. СОЮЗА НА 1916-ТИЙ РІК!
Коштує в цїлій Америцї 50 центів.
Замовленя почтою посилати до „Свободи".
„SVOBODA"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Кождий член У. Н. Союза дістає видання Просьвітної Комісиї даром.
Близші відомости про У. Н. Союз дістанете безплатно. Адреса:
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
P. O. Box 76, Jersey City, N. J.

ПОКЛИК
ДО ДЖЕРЗИСІТСЬКИХ УКРАЇНЦІВ!
Два наші джерзисітські Товариства: Руський Молодечий Клюб Поступовий і Товариство „Народний Дім", в Джерзи Сіти, Н. Дж.
устроюють
ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
В СУБОТУ, 26 ЛЮТОГО
у звісній нашому загалови
"White Eagle Hall", 335 Newark Ave.
в ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.
Початок точно о 4. год. пополудни.
ВСТУП 25 ЦНТ.
МУЗИКА п. ПАВЛА БЕЛИЧАВИ.

Телефони: 2274 Orchard
2082
КОЛИ ПОСИЛАЄТЕ ГРОШІ СВОЇМ РОДИНАМ ДО РІДНОГО КРАЮ, ТО ПОСИЛАЙТЕ ЇХ ЛИШЕ
через
„Американсько-Українське Бюро"
ЗАІНКОРПОРОВАНЕ ПІСЛЯ ПРАВА СТЕЙТУ НЮ ЙОРК.
З ПРИЧИНИ ВЕЛИКОЇ І ЧАСТОЇ ЗМІНИ ЦІНИ ГРОШИЙ, ПОСИЛАЙТЕ ГРОШІ В ОКРУГЛИХ СУМАХ В ДОЛЯРАХ, А БЮРО ВИШЛЕ ЇХ, ЧИСЛЯЧИ ПО НАЙНИЗШІМ КУРСІ.
ГРОШІ ПОСИЛАЙТЕ МОНИ-ОРДЕРАМИ АБО В РЕДЖІСТРОВАНИХ ЛИСТАХ НА АДРЕСУ:
AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE, Inc.,
520 E. 6th St., New York, N. Y.

НЕДОСТАЧА ДУШПАСТИРСЬКИХ СИЛ В ГАЛИЧИНІ.

(З кругів духовенства).

Із львівського „Українського Слова" один галицький сьвященик прислав отсей лист:

Кожна заверуха зменьшила значно число нашого духовенства. Богато сьвящеників повмирало заграницею; більший процент як звичайно вмерло в війні; деякі перейшли на православе; инші пихали за російською армією; не мале число вкінци вивезено на Сибір. Тих, що вихали добровільно в Росію, треба уважати за зовсім пропавших, бо не припускаємо, аби австрійські державні власти позволили їм коли занимати в Австрії якінебудь душпастирські становища. Надія на скорий поворот наших засланців також не велика. Можна догадуватись, що з інтернованих москвофільських сьвящеників (в Австрії) не кождий буде міг служити своїй церкві. Рік 1914/15. не приніс майже жадного сьвіжого приросту, бо духовної семинарії у Львові підчас війни не було, а з тимчасової семинарії в Кромерики користало дуже мале число богословів.

Отже стан дуже невідрадний. **Вже нині в самій львівській архиепархії не достає около двіста сьвящеників, а в епархії перемиській справа стоїть ще гірше.** Одна лише станиславівська епархія в щасливійшім положеню, бо там число відступників і втікачів в Росію не перевисшає десятки. Вже перед війною тоді було обсадити всі дуже важні душпастирські посади; вже перед війною тоді було нераз допроситись в консисторії сотрудника або катехита до народних шкіл. Що-ж доперва буде тепер? Ким тепер заповнить ся всї так численні люки?

Завданє перед нашою церковною єрархією стоїть отже важке й відвічальне: треба зарадити недостачі нашого духовенства, доповнити його кадри, направити шкоди заподіяні війною. **Розуміємо, що се не може стати ся анї в однім році анї навіть в двох чи трох роках.** Тут треба часу довшого, заки число сьвящеників наслідком природного приросту дійде до нормальних границь.

Але блудом було би ждати з заложеними руками на той природний приріст, а не уживати вже тепер всїх можливих способів, щоби недостачі зарадити.

І ми з болем серци бачимо, що не береть ся до заради управа львівської архиепархії.

Від часу вивезеня митрополита не уділено у львівській архиепархії анї одного рукоположеня, хоч цілі десятки кандидатів ждуть на те нетерпеливо. В часї російського наїзду було се, правда, неможливе, але тепер нема найменшої перешкоди, бож маємо в Станиславові свого епископа*). Чому доси не упрощено його висьвятити львівських кандидатів сьвященства, се для нас тайнова. Через се занедбанє наша архиепархія полишена — в так важних часах! — душпастирській праці кількох десяток сьвящеників.

Ненормальні теперішні відносини повинні були навести управу львівської архиепархії до ужитя радикальнійшого навіть средства. Можна було вистаратись в міністерстві о дарованє богословам, що покінчили третий рік, двох останних курсів і позволити їм здавати іспити з четвертого року. Тим чином мали би ми знов до кількох місяців найменьше яких трийцять сьвящеників.

Та що говорити аж про „радикальні" средства, коли згадана управа занедбує найпростійший спосіб заради недостачі душпастирських сил. Вона не кликає урядово з еміґрації многих українських сьвящеників, яким без такого взваня годі дістатись до дому. Яка причина сього? Чи може та, щоби для конекверенції не бути приневоленою візвати також тих, що усунулись до Росії?

Взагалі від хвилї вивезеня нашого митрополита не стало розумного й тактовного проводу в нашій архиепархії. Поза полагоджуванєм „кавалків" та улїбуванєм на всї боки обильних пагін, не бачимо на верхах сь. Юра жадної иншої поважнійшої дїяльности. Коли саме духовенство не сповнить важкого обовязку, подиктованого теперішними відносинами й обставинами, то недалека будучність нашої церкви буде дуже невесела. Що через те потерпить і наша народність, не треба хиба й додавати.

*) Філядельфійська „Америка" писала недавно, що сь. Хомишин в Росії.—Ред. „Свобода".

З ДІЯЛЬНОСТИ ФЕДЕРАЦІЇ УКРАЇНЦІВ У ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ ВІД 1. СІЧНЯ ДО 15. ЛЮТОГО 1916.

Віча в справі помочи визволеню України і в справі з'організованя Федерації Українців у Злучених Державах відбули ся в слїдуючих містах при співучасти секретаря Федерації:

Тейлор, Па., 1. січня, з нагоди отворення Народного Дому; присутних 300 людий.

Когус, Н. Й., 9. січня; присутних 350 людий; промови були в українській і анґлійській мові.

Бруклин, Н. Й., 16. січня; присутних 250 людий.

Елізабет, Н. Дж., 23. січня; присутних 300 людий.

Шікаґо, Ілл., 30. січня; присутних 700 людий.

Дітройт, Міш., 4. лютого, принагідні збори по дорозі; присутних 200.

Обурн, Н. Й., 5. лютого; присутних 300 людий.

Сиракюз, Н. Й., 6. лютого; присутних 500 людий. Промови були в українській, анґлійській і німецькій мові.

Керкімер, Н. Й., 9. лютого; присутних 300 людий.

Літл Фолс, Н. Й., 9. лютого; присутних 300 людий.

Гудсон, Н. Й., 10. лютого; присутних 400 людий. Промови про українську державу були в українській, анґлійській, німецькій і мадярській мові.

На вічах були присутні гості з других національностий; всюди була щедра збірка для жертв війни і на відбудованє української землї.

Всюди принято резолюції Першого Українського Сойму про українську державу; поперто ухвалу Сойму, котра взиває президента Злучених Держав, щоби американський делеґат на тій міжнародній раді, на котрій буде заключати ся мир, проголосив і обстоював в імени Америки право самостійности всїх народів загалом і України окремо.

Українці і другі поневолені національности, поселючи ся в Злучених Державах, мають рацію ждати, щоби Злучені Держави заступали на мировій конференції справу незалежности народів, бо Америка перед 150 лїтами сама терпіла від того, що була піддана анґлійському королеви і анґлійській шляхті, і тепер власне велика більшість американського народу і американське правительство признали Мексиканцям і Филипинцям, що кожда національність єсть сама собі господар на своїй землї.

Очевидна річ, Америка анї для України анї для жадного другого краю волї **не здобуде**, тільки Україна і кождий край власним трудом і власною кровю мусить собі волю вибороти; але була би велика користь для тих народів, котрі не мають своєї держави, як би американський делеґат на мировій раді проголосив, що американський нарід не вірить у тривалість мира без національної і політичної свободи всїх народів.

У звязи з тою справою Федерація Українців у Зл. Державах постарала ся о те, що її заклинано на переслуханє перед конґресовим Комітетом для Заграничних справ („Форен Аферс Комітї") у Вашінґтонї. На тім переслуханю була мова, щоби конґрес ухвалив, що американський делеґат на мировій раді має піднести між иншими справами також справу „визволеня (політичного) поневолених народів".

Таку власне резолюцію поставив у конґресї нюйоркський соціялістичний посол М. Лондон, і над нею була дебата 24. лютого 1916. перед заграничним Комітетом у Вашінґтонї.

Представники ріжних національних орґанізацій говорили про справу своїх батьківських країв і з Федерації Українців були делеґати, котрі представили справу вільної демократичної України; також двох Американців, котрі студіювали українську справу, боронили її.

Навіть як би резолюція конґресмена Лондона не перейшла, то вона зробить добру і потрібну аґітацию в Америці.

Федерация Українців у Зл. Державах приготовляє також в Швеції аґітацию за українською справою. Від якогось часу шведська преса дуже прихильно ставить ся до українського визвольного руху; і тепер є добра нагода не тільки погубити і поширити між шведським, норвежським і данським народом приязнь для українського народу, але також здобути поміч для Івана Франка, котрий за свою вірну і довгу працю для пробудженя галицької України може дістати велику нагороду від шведської фундациї Нобля, котра дає 136.000 австр. кор. яко почесний дар славним письменникам.

Федерация Українців має добрі звязи з многими шведськими письменниками, а між ними є такі, що знають українську мову і читали Франкові книжки. Один з них пропонує, щоби на кошт Федерації переложив на шведську мову збірку Франкових оповідань з галицького житя. Та збірка певно буде розкуплена шведськими читачами, бо вони особливо цікавлять ся чужими краями.

Таким способом Ів. Франко стане Шведам звісний. Так як тепер у Швеції є така опінія, щоби ту нагороду дати Славянинови, то Ів. Франко має велику нагоду, бо між полудневими Славянами тепер нема даже визначного поета, між північними Чехи також не мають, один Поляк (Сінкевич) вже мав Нобленву нагороду, а Великорос підчас війни не дістане, бо шведський нарід, хоч любить російську літературу, то не вірить, що російський уряд хоче шанувати самостійність шведської нації.

Як американські Українці зроблять у сїй справі всьо, що треба, то є певна надія на успіх. Успіх був би дуже значний: ми би сповнили наш обовязок супроти найбільшого, найздібнійшого, найщирійшого і найбільше нещасливого провідника і ми би дали справдї цілому сьвітови знати, що й Україна є на сьвітї, бо про того, хто дістає Нобленву нагороду, дійсно пише і говорить преса всїх країв без виїмки.

Федерация Українців подає отсим під публичну розвагу питанє, як американські Українці найлїпше можуть звернути увагу шведського народу і шведської преси на житє і працю Ів. Франка.

Галицькі Українці вже роблять заходи у сїй справі за ініціятивою католицького сьвященика о. Застирци, котрий видко цінить і любить батька нашого соціялізму і радикалізму.

Вкінци слїд зазначити, що суми фондів, які остають під управою Федерації, до сеї пори виносять:

Фонд для українських жертв війни. (Для вдів і сиріт і на відбудованє знищ. краю)	$2.930.20
Фонд для Січових Стрільців. (Для ранених і на шпиталь для У. С. Стрільців у Львові)	1.546.84
На Фонд визволеня України	504.71
Фонд засланих на Сибір	65.97
Разом	$5.137.72

Мирослав Січинський,
писар Федерації.

СІЧОВА ПІСНЯ.

(Співати на нуту: „Чиж то тая коричненька").

Чи то тоє товариство,
Що Гриць виклинав?
Тай староста з жандармами
Його роганяв?
Гей, гей, тримаймо ся,
Вороженьким не даймо ся!
Побіда буде!
Один дав би нас у пекло,
Другий в кримінал,
А знов инший з глузду сходить,
Що хлоп радинал.
Гей, гей, тримаймо ся.
Вороженьким не даймо ся!
Побіда буде!
Най всї темні й чорні духи
Дадуть нам спокій!
Хлоп вже нинї не худоба;
Має розум свій!
Гей, гей, тримаймо ся,
Вороженьким не дайм. ся!
Побіда буде!
Ми лиш хочемо для себе
Право се найти,
Що його нам зрабували
Вороги кати!
Гей, гей, тримаймо ся,
Вороженьким не даймо ся!
Побіда буде!
Ми не можемо держатись
Кайзерильних рад;
Ми самі завести хочем
В сьвітї красний лад!
Гей, гей, тримаймо ся,
Вороженьким не даймо ся!
Побіда буде!
Знайте, наші вороженьки,
Що ми козаки,
І за нарід український
Віддамо й житє!
Гей, гей, тримаймо ся,
Вороженьким не даймо ся!
Побіда буде!

Написав тридцяте від 7. У. Н. Союза, П. Пухер.

ПІДГАЙЧИНИ, ПОВ. ПЕРЕМИШЛЯНИ.

Хто походить з повисше згаданого села і хоч крихітку співчуває з нещастєм наших рідних, котрі потерпіли величезні страти матеріяльні або зістали знищені цілковито в часї російського наїзду, повинен явитись в неділю, дня 27-го лютого о. р., о год. 3. попол. в гали під ч. 28 Н. 7-ма улиця, Ню Йорк, в справі помочи бувшим сусїдам в старім краю.

В. Дзидів.

В РІЗДВЯНУ НІЧ НА ЖОВНІРСЬКІМ ПОСТОЮ.

Серце тужить, серце плаче
За минулим, за сьвятим...

День цілий гармати грали по широкому Подїлю. А на вечір стало тихо по наших розлогих нивах. Всї борці пішли спочити по важкому перебою, наче косарі стружені по важкій роботі дня. Та лишились в тут їх нині ті акорди голосні, що веселять людські душі і солодять прикрий труд. Лежи чутка пісня жалю, пісня болю і туги йшла спровола з їх грудий... В ній був жаль, була розпуска — і тихий смуток так звенів, наче найніжнійші струни...

* * *

Що-ж прибило їх серця? Що нагнало туги в душу. Що їх голови схилило? Глянь, на небі блисла зірка, ясна зоря, знак відвічний, знак батьків — старинних предків, що вже чає значати сьвято... Бо настав Великий вечір. Нині сьвят цілий родіє Різдвом Ісуса Спаса.

Чом вони, борці за волю, наче мачушині діти, не радіють, не сьміють ся? „Серце тужить, серце плаче за минулим, за сьвятим"...

Тая батьки старші і брати; там їх мила і сестра лють гіркі за ними сльози. Чом же їх химерна доля кинула в тернисту путь і мов сироти пігнала „на ледящі стежки? Ніжні душі застогнали, зойкнули серця від болю. Час дитинства й утїхи їм спімнув ся мимовол і спомин пройняті заспівали тиху пісню і змістив в неї тугу і всї жалї їх сердець. „Бог предвічний" — полетїв по їх безмежному ланї. Пісня лунала тихо-тихо, наче відгук давних лїт, то звеніла і змагалась, наче буря по полях. Буйний вітер ніс на крилах пісню жалю і туги і пронїс її під вікна їх родинних любих стріх. Хай і милі їх почують коляду своїх братів...

* * *

А на сторожі у полї під хрестом один стояв самий самітний молодець. Він пустив свій ярмо у хлїв і чуйно слухав в нічній тиші. Він почув знайому пісню, гимн старинний, дорогий... Сотворені співали. Спомини вповили серце і заняли ніжну душу.

Так недавно він у батька на неньки ось-так співав, так недавно, наче вчера... Ах! а нині! Доле, доле! Чом насильно вирвала серце ніжне-молоде від родини, батька, неньки, від братів і від сестриць? Він побачив себе дома, як був хлопцем ще малим. Він побачив свою матір, він почув пестливий спів-сон, він летить на лоні неньки... І причулась йому колядка, щира пісня материнська:

Син, мій сину, в ясли йди:
Господа колядуй,
Щоби той доля щастєм
Дорожку стелив...

Ах, як любо, як солодко жилось йому в рідній хатї... Нині сьвято, час потїхи, ціль діточих сьмілих мрій, — де-ж то сьвято, де ялинка і сьвяточні дарунки?

Він схилив ся на кріс залїзний і в задумі потонув. Зимний вітер віяв снїгом і свистав жалібну нуту... серце дрожить промов. Його мерзне, він не чує, — його гріє любий образ, що зявився в обрію ніль... Легко по снїгу ступає, наче тиха мрія раю. Близше... близше... Любо постать... Ах! се його рідна мати, — вже несе йому дарунки і приязно усьміхаєсь, наче сонце на весні... Він минаєсь від утїхи і від розкоші вмліває...

Він спровола опускаєсь на мягкий біленький снїг. Любий образ, рідна мати на головонку кладе свою легку, тепу руку... Ах, як мило йому в серці, як солодко на душі... Він глядить на неї любо, він цїлує, обіймає. Розтворила ся над сином пречарівна хоровода. Він глядить, дивить на його срібні сорочки... перли... перли... мілїони жемчугів...

Ще луна іде полями, коли акорд останний. А йому здаєсь, що мати над колискою співає:

Син, мій сину, спи, мій раю.
Спи, моя дитино...

Він заснув. На його лицу усьміхка... Ніжна... На блїдім його обличу смерть простерла свої крила. Материнською рукою розігнала й закінчила його болї і страждання...

Юра Шкрумеляк, У. С. С.

(З „Вістника Союза визволеня України").

ЩОБИ ЗАБЕЗПЕЧИТИ БУДУЧНІСТЬ СВОЇМ РОДИНАМ, ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗА.

По інформації пишіть на адресу:
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION.
P. O. Box 76, Jersey City, N. J.

ДО ВІДОМА ТОВАРИШІВ-РОБІТНИКІВ ДЛЯ ЧИЩЕНЯ ВІКОН.

Отсим повідомляємо Товаришів, котрі працюють в місті Ню Йорку і сусїдних місцевостях, що мітінґи юнії робітників для чищеня вікон відбувають ся кождої суботи в українській гали під числом 28. Е. 7-ма улиця, Ню Йорк.

Не сумніваємось, що кождому з Товаришів в зрозумілою вага власної орґанізації і тому закликуємо Вас всїх до громадної участи в мітінґах.

УРЯД ЮНІЇ РОБІТНИКІВ ДЛЯ ЧИЩЕНЯ ВІКОН В НЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦЯХ.

24-25

ПОЗІР: РОБІТНИКИ І РОБІТНИЦІ З БАЙОН, Н. ДЖ., ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., НЮАРКУ, Н. ДЖ., НЮ ЙОРКУ, Н. Й., СТЕЙПЛЕТОН, С. АЙ. І ИНШИХ ОКОЛИЦЬ:

Заходом тов. Укр. Пост. Ключ. Бр. св. Михаїла і Бр. св. Димитрія

В СУБОТУ, ДНЯ 26. ЛЮТОГО 1916 Р.

відбуде ся

Перший Великий Український Баль

в "Capitol Hall", (Капітол Гол), 22. ул., на розї Бродвей, Байон, Н. Дж.

Початок балю о годині 3. пополудни.

Вступ від особи 25 цнт.

МУЗИКА ПЕРШОЇ КЛЯСИ;

ВЕСЬ ДОХІД З СЕГО БАЛЮ ПРИЗНАЧЕНИЙ НА „УКРАЇНСЬКИЙ ДІМ" В БАЙОН, Н. ДЖ.

Порядок сего сьвята відбуде ся так: Всї товариші „Українського Ключа" і члени Бр. св. Арх. Михаїла, відділ У. Н. Союза ми і члени Бр. св. Димитрія, від. Р. Н. Союза з товаришками і братськими відзнаками мають явити ся о годині пів до 5-тої в суботу вечер, дня 26-го с. м. на гали „Взорка", 19. улиця, на розї Аве. А. Зійдтам всї Товариства і Братства вимаршують з прапорами а супроводї первородної нюйорської орестри від проводом д. Василя Ошуста через улиці міста Байон до галї (Капітол Гол), де має відбутись сьвільна забава і Баль. На се сьвято має явитись безусловно кождий Товариш і брат, коли почувають ся щирим Українцем. Тодсамо запрошують ся всїх Українців і Українок з Байон і околиці, щоби зрабували на сей порш і велику забаву. 24-25

За добру забаву і щирий прийоп ручить

БАЛЕВИЙ КОМІТЕТ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Заходом українського товариства „Запороже за Морем", від. 184 Р. Н. С. в Ню Йорку, Н. Й. відбуде ся

в суботу, дня 26. лютого (февр.) 1916

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

в LIBERTY HALL, 255 East Houston Street, New York, N. Y.

ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОД. 7.30 ВЕЧЕР.

ВСТУП 25 ЦНТ.

Родимці! Як відомо Вам, що тов. „Запороже за Морем" поставило собі за цїль устроювати гарні балї і представленя і хто був коли на нашім представленю чи балю, всегда вийшов вдоволений. Тов. „Запороже за Морем" поставило собі за цїль помагати другим укр. Товариствам в народній роботі і для того просимо Хальчні Товариства і Братства і Вп. Публику з Ню Йорку і Бруклина о численну участь в нашім балї.

За добру забаву ручить 24-25

КОМІТЕТ.

НЕВИННІ ЖЕРТВИ.

Кілько тисяч людського житя жертвує ся з причини відкладання або занедбаня лїченя, з несьвідомости або скупости. Часто чуємо: „То не має великого значіня" або „Се перемине без лїченя". Легкі болї можуть перейти без злих наслїдків, але що тоді, коли так не стане ся, коли розвине ся поважну або невилїчиму хоробу? При кождій неправильности, полученій з браком апетиту, затвердженєм, болями кишок або зіслабненєм, давайте сейчас Трінера Американський Еліксір Гіркого Вина. Перечистить Вам кишки і зміцнить їх, допоможе в травленю, усуне зденервоване і поліпшить апетит. Ціна $1.00 в аптиках.

Jos. Triner,
1333—39 S. Ashland Ave.,
(Adv.) Chicago, Ill.

При невралгії, заваленю і спухненю стегнів, при болю мускулів, хочемо поручити Вам Трінера Лінімент. Ціна 25 ц. і 50 ц. З пересилкою 35 ц. і 60 центів.

В ХАТІ РОСІЙСЬКОГО ЦАРЯ.

(Цар бавить ся думою, то замикає, то отворює, як йому подобать ся, поки дверцята не примкнуть йому руки. Аж тоді він покине забавку).

ВІЧА В СПРАВІ ВІЛЬНОЇ УКРАТНИ.

СИРАКЮЗ, Н. Й.

Велике віче в справі визволеня України відбуло ся дня 6. лютого с. р. у великій гали Альгамбра в Сиракюз, Н. Й. При тій нагоді сиракюські Українці мали честь повитати довго ожиданого героя М. Січинського.

Віче розпочалось о 4-тій годині пополудни в присутности висше пять соток народа. Голова Передвічевого Комітету, п. П. Парибус отворив віче, покликуючи на предсідателя п. Н. Крука, а на заступника п. А. Варіяна, на що вічевики одноголосно згодились. Секретарювали пп. П. Парибус і Д. Матвіїв.

Перший забрав голос Американець п. Александер Оберлендер, котрий говорив про Україну і Українців по анґлійськи. Про поневолене нашого народу говорив п. Ф. Бейли з Рочестер, Н. Й. — також по анґлійськи. Третим бесідником був п. А. Петрів з Рочестер, Н. Й., котрий говорив по українськи про гнет нашого народу під московським кнутом. Дальший з ряду бесідник п. П. Стеценко з Рочестер (родом з російської України) говорив про війну, царизм і робітників. Пятий бесідник, п. Кели говорив по німецьки про Україну, Українців і Т. Шевченка. Кождого бесідника нагороджувано гучними оплесками.

Відтак п. Н. Крук представив зібранним добродія М. Січинського і сказав, що наш народ не упаде, коли має таких красних синів, борців за волю України. Нарід привитав свого любимця бурею невмолкаючих оплесків.

Добродій М. Січинський говорив коротко по анґлійськи і по українськи на тему: Народи, котрі мають свої держави, і народи, котрі не мають своїх держав.

Опісля принято відповідні резолюції, ухвалені нюйоркським Соймом.

Віче закінчено народним гимном.

Пані М. Литвинова передала малою дівчинкою, М. Капчуківною, китицю цьвітів народному борцеви, що принято також гучними оплесками.

При тій нагоді зібрано жертв около 150 долярів.

П. Парибус, Д. Матвіїв,
секретарі віча.

ГЕРМАН ГЕССЕ.

МЕЛЯНХОЛІЯ.

Я втік від тебе — до вина і приятелів.
Бо твої очи жахом пронимали.
В обіймах любви і при звуках пісні
Забув я твої очи — твій невірний син.

Та ти все йшла і йшла у слід за мною мовчки;
Була-ж ти і в вині, котре я пив без тями,
Була і в душности моїх любовних ночий,
Була і в моїм глумі, як я з тебе пив.

Тепер холодиш ти моє з'ужите тіло
І голову мою держиш на своїм лоні,
Як я прийшов домів з своїх доріг далеких —
Бо всї вони були — одним шляхом до тебе...

Переклав П. К.

ДОПИСИ.

З BAYONNE, N. J.

До чого доводить заразлива політика „Америки", органу „Провидіня".

Недавно сему завязало ся в нашій місцевости „братство", котре є відділом „Провидіня". Сей відділ заснував п. Нестор Закалужний, котрий терпить дуже на манію величности. Пан Н. Закалужний, котрий вже свого часу закладав у Байон і „Гайдамаки", і партію С. П., а так само належав і до Укр. Нар. Союза і Р. Н. Союза, ілюнув на се в несьвідомий спосіб і пішов киринити проти свого Українця-брата. Байонські Українці не хотять робити п. Закалужному того, що він потрафить зробити другим, але хотять його тропки поучити — для його власного добра.

„Годі учити теля траву пасти, коли воно не має зубів". Таке саме і з наським містром Закалужним. Де лиш пійде, всюди старасть ся о те, щоби пошкодити Українцям. Коли прибув до нас д. М. Січинський на віче дня 25. грудня м. р. і обговорював справу Федерації Українців в дуже приступний спосіб, то містер Закалужний протестував один як голка на гали проти сего, а опісля на запит д. М. Січинського: чому протестує? — відповів, що **не розуміє.**

Та на тім ще не скінчило ся. Містер Закалужний дочитав ся з цитатів в „Америці" такого мудрого „просьвіщеня", що зібрав цілу ватагу пияків із сальонів і напав на одного Українця, котрий чимало працює, щоб зєднати Байонців в одну сьвідому громаду. Коли сей Українець пішов на мітінґ до Поступового Клюбу, тоді містер Закалужний обскочив його з такими як він і фляшкою мало що не позбавив здоровля невинного чоловіка. Ось що його допроваджує політика „Америки"! Чи Ви, Панове, усї такими подніцями ширите своє „Провидінє?" А Ви, містер Закалужний, при тім ще бажаєте, хотяй не потрафите читати в церкві ермолод, жити з сего брата, котрий оплачував свої центи на Український Сойм. Ви плюєте на се? Деж Ваша честь? Де любов до свого рідного брата Українця? Я від себе зазначу, що байонські Українці не є такі як Ви. Ви їм фляшкою в голову, а вони Вам за се розуму бажають. Будьте певні, що в такий шкарадний спосіб, як Ви, ніхто не буде поступати. Вас усї знають, що Ви, нїм одно слово виречете, то треба чекати три мінути. Тому я ще раз скажу: Закиньте киринню, а вернїть ся на правдиву дорогу, на дорогу, котра одинока провадить до відбудованя „Вільної України".

Іван Мельник.

КОЛИ У ВАШІЙ МІСЦЕВОСТИ НЕМА ТОВАРИСТВА ЧИ БРАТСТВА, ЩО НАЛЕЖИТЬ ДО У. Н. СОЮЗА, ТО ПОСТАРАЙТЕ СЯ ТАКЕ ТОВАРИСТВО ЧИ БРАТСТВО ЗАЛОЖИТИ І ВПИСАТИ ДО У. Н. СОЮЗА.

По інформації пишіть на адресу:
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION,
P. O. Box 76, Jersey City, N. J

ЛІКАРСЬКИЙ ПОРАДНИК.

Пише др. Іван Сміт, лікар в Ню Йорку.

(Відповіди на питаня).

Загребельний, Порт Вестпорт, Масс. Поясненя про чахотку (сухоту) вишлемо Вам листовно.

РЕВМАТИЗМ.

Іван Л., Брезиел, Па. Як хотите по лікарях від одного до другого, а потім ще до третого, то ніколи не вилічитесь, лиха гроші стратите. Ви мусите лічитись в одного лікаря, бо Ваша недуга вимагає довшого ліченя.

Ф. О., Ротшільд, Віс. Ви добре описали свою недугу. Доктор, котрий Вам говорив про Вашу недугу, говорив неправду і кождий инший тесаме Вам скаже. Причини тої недуги ще до нині не звісні. Лікарі дамо вже шукають і слідять під тої недуги, але до нині жадного результату не осягули. Тільки се знаємо, що ся недуга не є жадною заразою і що її Ви не повинні встидатись, бо вона сама від себе приходить. Сю недугу можна вилічити, але по якімось часі вона знову повертає, дальше в теплих місцях счезає, а в зимні знов появляєть ся. Зуби і ревматизм не мають нічого спільного з тою хоробою; лиш декотрі терплять рівночасно на ревматизм. З Вашого листа бачимо, що доктор, котрий Вас лічив, лічить добре. Справді терпіти таку хороб у не належать до приємности, але Ви будьте спокійні, бо вона не є так небезпечна, як виглядає.

РЕВМАТИЗМ.

І. В., Бівер Фолс, Па. Ваш лист замало дає нам до близшого пізнаня недуги Вашої сестри. Пишете лише, що се ревматизм, тому ми Вам можемо меньше-більше описати, що то таке ревматизм.

Ревматизм се запалене якогось сустава. Воно одного дня може показати ся в однім сустави, а за день або за два може перейти до другого сустава: наприклад першого дня може показатись на рамени, підвійще на руці, ліктї або в котрім-небудь иншім суставі, а найскорше повстає у людий, котрі переважно перебувають в вогких мешканях і працюють в мокрих місцях. Також богато таких дістає ревматизм, що терплять на біль горла. Та хороба триває 3 до 4 неділї, але як Ви хочете, щоб ми Вам відповіли яснійше, то опишіть все докладно.

В., Сінґан, Н. Дж. Як Ви пошкробали прищі, то притім мусіли роздерти шкірку на тім місци, а що Ви нїчтам шкробали, то Ви певно дістали затроєнє крови. Нїколи більше не шкробайте прищів, та уважайте, щоби все нога була чиста, а що Вам вже доктор дав масть, то уживайте її до рани, тільки уважайте, щоб рана, заки приложите масть, була чисто вимита. Мимо того, колиб Вам за пару тижнів не було лучше, то напишіть, як довго. Ви терпите і яка Ваша робота: чи мусите при роботї богато стояти, або ходити, чи маєте корчі по ногах і т. д.

Молода дівчина, Скрентон, Па. Питаєтесь, в який спосіб позбутись пліщів і прищів з лиця. Такі прищі на лици дуже часто появляють ся в молодих людий від літ 15 до 25, а причина бувае ріжна; найчастійше з нестравности жолудка і браку крови, або з причини так званої малокровности. Проте, хто має такі викиди на лици, то мусить передівсїм при лїченю таких викидів уважати на дієту, а то: їсти дуже реґулярно, 3 рази на день, так, щоби помежи означеним часом цїлком нїчого не їсти, а особливо нїколи не їсти „кендів", „паїв", „кейків" і соленого мяса. Притім мусите уважати, щоби Ваш столець був реґулярний. Кождого вечера змивайте добре лице теплою водою з милом і рівночасно, оскільки можливо, витискайте чистими пальцями ті „блекгеде". Рівночасно можна уживати медицини, якої є богато родів на таку недугу.

УГРО-РУСЬКІ РЕДАКТОРИ ПИШУТЬ ВІРШІ.

В останнім числї угро-руського „Американско-русского Вѣстника" находимо отсї дві поезії:

I.

БОЖЕ ХРАНИ КИРИЛЛИНУ.

Боже сь небесъ высокихъ,
Услыши насъ сынôвъ твоихъ;
И спасай насъ отъ всѣхъ врагôвъ,
Отъ измѣнникôвъ Новаковъ!

Ты бо еси, всѣмъ намъ Творецъ,
Русскихъ вдовъ и сиротъ Отецъ;
Сохрани намъ сіи слова,
И письмена Кирилловы.

Боже храни Кириллину,
Восточную голубицу;
Бо она хлѣбъ души даетъ,
И всѣхъ русскихъ къ Тебѣ ведетъ!

Услыши небесный Царю,
Заступи насъ, Спасителю;
Отжеой отъ насъ злодѣяниковъ,
Тѣхъ нерадостныхъ Новаковъ.

Боже вышній милостивый,
Услыши насъ Отче милый;
Азъ, Буки, Вѣди и Глаголь,
Сохрани насъ отъ всѣхъ враговъ.

Погуби тѣхъ ругателей,
Кирилловыхъ предателей;
Да исчезнутъ, якъ злый Іуда,
Да ихъ постигнетъ его судьба.

Христе Царю Спасителю,
Цѣла земли владѣтелю!
Сотвори насъ Добро и Есть,
Кирилловы на вѣки честь!

Мефодіе, Архіерею,
Всеславянскій учителю;
Просы Бога за Нашъ, Онъ в Покой,
Укрѣпи насъ въ нашой Церкви святой.

Боже храни Кириллину,
Мефодіеву горлицу;
Да насъ учитъ Слово, Твердо,
Сказанто Ти сложенно.

Словесныя пастовице,
Кирилла голубице;
Літай та, по цѣлому свѣтѣ
Научай насъ русской пѣсни.

Сообщаетъ: Михаилъ Райко.
Данко-гуцулъ.

II.

ЗАПЛАКАЛИ БѢДНЫ УГОРСКІИ РУСИНЫ.

Боже увидри мы и благослови мы;
Заигчали горы понадъ Верховины;
Прицрѣ на насъ и помилуй насъ:
Запаакали бѣдны, угорскіи русины.

Одни заплакали, другіи кричъ не дожидъ!
Когда кирилицу на смерть осуждаютъ,
Когда кирилицу на любовь гнѣвають
Отебани Новака вѣдомо увѣчаютъ.

Угро-русскіи сыны, опомтеся словомъ?
Чи якъ наша Доля, останете столбомъ?!
Спасайте что можно, тадь еще не поздно!
Поки оплачий, вадрождеть, можно.

Прикосвскій Епископъ: знатокъ мѣсть нашихъ,
Русскій заклуждъ до желѣзныхъ оковъ.
Кирилъ и Мефодій, сразы отъ Солуни;
Чимъ Вы прогѣвали, сего не — русина.

Одинъ Стефанъ въ краї, другій въ Америцѣ,
Зладаютъ вороги вашей кирилляки.
Первому не дано, мотъ, онъ мадярско;
Второму такъ сказе, бо онъ полячско.

Якъ же Вы гнѣвали стали владыками?
Прочто мерзятся русскими бѣдами?!
Ци Вы не знаете то, что кирилляка
Хлѣбомъ русской души остаеть до вѣка?!

Спаси о Господи, вѣрны люди твои!
Помяталъ Русине, что азбука твоя!
И благословенъ достоянїе твое!
Письменность и вѣра, Русинамъ святое...

Иванович.

Хто прочитає ті вірші, бачить, що автори їх мали красну ціль: **боронити своєї азбуки, але притім видить також, що вони дуже кепські поети.**

Щоби писати вірші такі принагідні, то не треба бути аж поетом. Такі вірші далеко-декие писати нїж наприклад поезії: до весни, до місяця, або до дївчини. Але до того треба знати дві головні річи:

1) Уклад вірша (ритм і рим);
2) Мову, в якій пишеть ся.

Як чоловік знає ті дві річи, то аби який був полатайко (скажім: горшкодрай), то вже зліпить лїпший вірш нїж пан Райко або Іванович.

До того не треба аж уживати ґраматик, або ходити на університет, а вистарчить мати капку музикальне ухо.

Прості люди, чи то хлопці чи дївчата, як укладають пісні, то співають їх і як видить, що щось не до ладу, то „рихтують їх" в памяти і ще раз співають і більше разів, аж дійдуть до ладу.

То також є наука, але дуже проста, бо хлопець чи дївчина вчить ся лише достосовувати вірш до співу, а як допасує його, то вже каже, що то співанка.

Співаночки, співаночки, де я вас полю,
Піду в гору Чорногору тай там вас розсїю!

Таксамо можо зробити і пан Райко або Іванович, значить при укладаню віршів може співати, — а яка певность може ще при співаню тупати ногою. Тоді нехай буде певний, що вірш буде подібний до вірша.

А щодо мови, то також треба брати собі приклад з простих людий.

Ті, що укладали або укладають співанки, то часто не вміють анї читати анї писати — навіть не знають, що то значить „кирилика" — але зате знають мову. А знають тому, бо **вчили ся мови,** не з читанки анї з граматики, але від своєї мами та малих братів або сестер, або від чужих розвесілників на улиці.

Нема сумніву, що також і панове Іванович і Райко, як ще не були панами, але маленькими хлопчиками з хвостиками, відбували такусану науку як відбуває цїлий людський рід, — але як вони, підросли, то здвяли і **покинули ту свою рідну мову, а навчївши ся „кирилики", зачали писати штучним чудернацьким язичієм, яким не говорять люди, а пишуть ті, що людської бесїди встидають ся.**

І з того виходять такі сумні наслїдки. Тут вже скажемо щиро панам Івановичеви і Райкови, що не поможе їм анї „кирилика", анї співане, анї навіть тупанє ногою, доти, доки не виречуть ся свого дикого язичія, а не зачнуть писати чисто народною угро-русською мовою. — такою мовою, якою переважно говорять угорські Русини.

В угро-руській мові (се є наріче загально-української мови, яке впрочім небогато ріжнить ся від неї) є много пісень і то красних і коли би п. Райко і п. Іванович схотіли їх читати, читати і читати, то і навчились би писати вірші, а коли ще притім будуть приспівувати і потупувати ногою, то певно, що ті вірші будуть добрі і кожному подобають ся.

Тому кличу ще раз до п. Івановича і до п. Райка:

Не встидайте ся своєї рідної мови! Пишіть рідною мовою!

Співайте, як пишете вірші!

Тупайте ногою, аби було до складу!

А зискав на тім не лише „кирилика", але і читачі Вашої газети та цїлий угро-руський нарід.

Федь барон Горох.

НА КАВКАЗЬКІМ ФРОНТІ.

Московський медвідь: Пожди, Турку, я тебе скоро цїлого буду мати у своїх руках.

Турецький індик: Прошу, прошу вперед, лише сьміло!

НОВИНКИ.

ПРАВИТЕЛЬСТВЕННИЙ КОМІСАР В ПЕРЕМИШЛИ.

Намісництво змінувало правительственним комісарем для міста Перемишля секретаря намісництва, Владислава Лишковського.

ЗА АВТОНОМІЮ УКРАТНИ.

„Кіевская Мысль" доносить про арештоване українського академіка Івана Миколайчука за те, що в розмові заявив ся за автономією України. Миколайчука зараз по арештованю вислано на Сибір. — зк.

КУРСК — НЕ НОВИНА.

Засланє нашого митрополита російськими властями до Курска, а не до иншої місцевости Росії, може мати за собою мотиви традиції. Курск вже був раз тюрмою для визнавців унії з української народности. В 1889. р. на основі царського указу для тих Василиян, що не хотїли перейти на православе, отворено монастир в Курску. Була то найстрашнїйша тюрма, яку собі можна лиш уявити. Пильновані полїцією монахи не могли стикати ся з людьми анї правити богослужень; не мали власної каплиці. Правительство визначило їм, правда, по кількайцять копійок денно, але і та милостиня не все доходила до їх рук. До моральних терпінь прилучив ся голод так, що житє нещасних будило загальне співчутє. Датки населеня ратували їх тоді від смерти. Було їх ледви кількайцять, але їх витривалість у вірі дражнила все ще власти. Тому якінци і монастир їх замкнено, а самих порозсилано поодиноко в ріжні сторони глубокої Росії до православних монастирів „на покуту". Там вони і вимерли. Василіянський монастир в Курску був останним унїятським монастирем в Росії. Згадку посьвячено йому тепер в польській брошурі виданій саме в Кракові п. з. „Остатні Кляштор Василіянькі в Росії".

ВИКЛАД ГЕНЕРАЛЬНОГО СЕКРЕТАРЯ „ВІЛЬНОЇ УКРАТНИ" У ФРАНКФУРТТ.

Генеральний секретар Союза німецьких прихильників українських змагань до свободи „Вільна Україна", д-р Фальк Шупп мав дня 15. грудня м. р. у Франкфурті з великим успіхом виклад про ролю Болгарії у сьвітовій війні — на дохід для болгарського Червоного Хреста. При сїй нагоді повів д-р Фальк Шупп аґітацію на користь товариства „Вільна Україна", а також Союза визволеня України і стрінув ся притім у високопоставлених осіб з великим зрозумінєм.

ВИДАТКИ БОЛГАРІЇ НА КУЛЬТУРНІ ЦІЛИ В МАКЕДОНІЇ.

Болгарське собранє ухвалило новий буджет на першу половину 1916. р. і признало між иншим 41,912.500 левів для ново-занятих земель, з того 1,602.500 левів на культурні цїли. Між предлїмованими видатками стрічаємо 100.000 левів на видане і безплатне поширюванє популярних просьвітних книжок, картин, репродукцій і портретів. 25.000 левів на збиранє етноґрафічних і старинних матеріялів і на консервацію старих памятників, 10.000 левів на збиранє і доставлюванє до Софії бібліотек, музеїв і инших цїнних предметів в окупованих землях, вкінци 100.000 лївів на шкільні засоби в народних школах. — зк.

ІСТОРІЯ УКРАТНСЬКОЇ КООПЕРАЦІЇ.

Кооперативний з'їзд у Харкові на сьвяточнім засїданю представників кооператив харківської ґубернії, що відбуло ся з нагоди 50-лїтя кредитової кооперації під проводом проф. Левитського, рішив заложити дві стипендії в висших жіночих школах у память ювилею. Ювилейний з'їзд ухвалив знова з тієї нагоди асиґнувати 2.000 карбованців на видане збірника, в котрім представлено б історію української кооперації в усїх її формах. — зк.

БРУКЛИН, Н. Й.

Заходом українського тов. „Просьвіта" в Бруклині, Н. Й., — відбудеть ся —

В СУБОТУ, ДНЯ 26. ЛЮТОГО 1916 Р.

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

в New-Washington Hall, 118 Cook St.; Brooklyn, N. Y.

ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 7.30 ВЕЧЕР.

ВСТУП 25 ЦНТ.

Запрошуєть ся всїх щирих Українці, так з Бруклина як і з околиць. 24-25

Родимці! За той час, від коли зачалась орудна розправа в старім краю, нїхто не мав нагоди, щоби годяй на хвильку розвеселити ся, тому тов. „Просьвіта" задумало дати на звичайне місцеве вечер родимцу забаву і дати спромогу не так довгій журбі і нудах, хоч трохи розвеселитись. Отже приходїть всї, а певно не пожалуєте. На бали буде грати знаменита українська музика; будуть здорові навитки і сьвачні перекуски.

Таком в день балю буде принимати ся нових членів до тов. „Просьвіта" без вступного, а лише за доплатою 50 цнт. місячної вкладки. Тов. „Просьвіта" в случаю нужди платить 5 дол. тижневої запомоги, а на случай смерти 100 дол. Тов. „Просьвіта" має гарний маєтек. Зборів відбувають ся кождої суботи по першім під ч. 355 Бушвік Авен., в Бруклині. Отже приходїть всї і користайте з нагоди, яку не так скоро стрінете.

Половина доходу призначена на народні цїли.

За добру забаву ручить КОМІТЕТ.

АНСОНІЯ, КОНН.

Отсим маю честь запросити членів тов. „Запорожська Січ", від. 67 У. Н. С.

НА ДЕНЬ 27-ГО ЛЮТОГО С. Р.

о годині 2-гій пополудни на відчит „РОСІЯ А УКРАТНА"

Відчитом займеть ся тов. О. М., відпоручник Просьвітної Комісії. ВСТУП ВІЛЬНИЙ. Відчит відбудеть ся в читальнім залї.

О. М., відпоручник Просьвітної Комісії У. Н. Союза.

MORRIS FORST CO., ПРОДАЄ НАЙЛІПШІ ЛІКЕРИ В АМЕРИЦІ.
200 SMITHFIELD STREET. PITTSBURGH, PA.

ЖИДІВСЬКА ГІМНАЗІЯ В ЛЮБЛИНІ.

Як доносить жидівська часопись „Газефірат" (ч. 240), дозволили власти Жидам на заложенє 8-клясової гімназиї для хлопців з жидівською викладовою мовою в Любліні. В гімназиї, що стоїти-ме під проводом педаґоґа д. Шнера, має бути заведена також яко предмет німецька і польська мова.

—o—

ПАПА ПРО ВІЙНУ.

Папа, приймаючи новорічні бажаня від римської шляхти, висказав ся, що війна більше ніж колинебудь — показала ся, що місце наміснika Христа тим більшим ясніє блеском, чим більше варварськими стають часи ізза перелиту, насильства й ненависти. Папа виразив очи від страшного видовиска, де тілько народів, присилуваних до сего судьбою, веде з собою нечувану боротьби, і висказує подяку римській шляхті, котра в дусі заповідий християнської просьвіти спішить з помочию зростаючій нужді вчинками, словами, духом і словом. Вкінци згадав, що щодня молить Бога, щоби на сьвіті настав скорий мир.

—o—

ГЛУХОНІМИЙ БАТАЛЬОН.

Одна французька часопись в Парижи приносить вістку, що в околици Лондону утворено батальон з самих глухонимих. Вони роблять, як і инши товариші, всі військові вправи. Розкази отримують в знаках своєї глухонімої мови. Команданти їх — також глухоніми. Щось воно пригадує ту нашу пісню, де на рудій, баба руда, тато рудий мати руда і т. д. Сей глухонімий батальон Анґлиця буде висланий на фронт. Як би то не говорив союзник про союзника, можна би вважати се за жарт.

ПОЗІР! ПОЗІР!

УКРАЇНЦІ З БАЙОН!

Заходом товариства „Український Сокіл" з Елізабетпорт, Н. Дж. відограєсь велике представленє

ОХ, НЕ ЛЮБИ ДВОХ!

в суботу вечером, дня 26. лютого 1916 в гали І. Майдаша,

94 E. 21st St., cor. Ave. F., Bayonne, N. J.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Максим Дурень, християнин ..... М. Шипра
Катерина, його жінка ..... Е. Сіра
Їхні їх син ..... П. Кіцинки
Марцяк, їх дочка ..... Е. Мазурик
Іван, любовник Марцяк ..... Ю. Горін
Олекса, вуйко Івана ..... В. Кіцинки
Климко, мельник ..... С. Колодій
Гандзя, сусідка Максима ..... Е. Більська
Герш, арендар ..... М. Костишин
Хаскель, його син ..... П. Сапса
Параска, пістунка ..... О. Бабяк
Жандарм ..... Н. Запотічний

Річ діє ся на галицькій Україні.

Режисер: Семен Колодій. Дірігент співу: Г. Каимович.

ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 6.30 ВЕЧЕР.

ЧИСТИЙ ДОХІД ПРИЗНАЧЕНИЙ НА УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ.

ЦІНИ МІСЦЬ: І-ряд 50 цт.; ІІ-ряд 35 цт. ІІІ-ряд 25 цт.

КОЖДИЙ ЧЛЕН „УКР. НАР. СОЮЗА" АБО ПЕРЕДПЛАТНИК „СВОБОДИ"

наколи пришле 10 адресів своїх знакомих, до котрих „Свобода" не приходить, а хотіли би „Свободу" читати, отримає

ДАРОМ

ГАРНУ КНИЖОЧКУ!

Присилайте адреси до:

„SVOBODA"

83 Grand St., Jersey City, N. J.

РУХ В ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ШКАТО, ІЛЛ. Бр. св. О. Николая, віх. 106, повідомляє всіх своїх членів, що мітинґ відбудеть ся в неділю дня 27. лютого с. р. під церквою. Рада і Окладі Бадг., о годині 12.30. — І. Дацьків, предс.; М. Фтомин, секр.

ДЛЯ ТИХ, ЩО ЧИТАЮТЬ ОГОЛОШЕНЯ.

—o—

За всі оголошеня (адвертайзменти), поміщені в „Свободі", редакція не відповідає. Хто замовляє щонебудь з поміщаних оголошень, нехай звертасть ся просто на адресу тої фірми, яка оголошує ся; в „Свободі" маємо замовляти лише те, що „Свобода" оголошує від себе. На се треба добре уважати.

Звертасть увагу Вп. читачів нашої часописи, що коли вони висилають замовленя до фірм оголошуючих ся в нашій часописи, робить се на власне ризико і редакція за се відвічати не може.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(За оголошеня поміщені в сій рубрицї платить ся по 1½ цента за кожде слово за одноразово поміщене, а за дальші поміщеня по 1 цит. за слово за кождочасне поміщене. — Оголошень меншійше не приймаєть.)

Пошукую брата ПЕТРА ОСТАФІЙЧУКА; НИКОЛУ ГНАТЮКА і ЮРКА ГНАТЮКА. Всі три родом з Потічка, пов. Снятин, Гал. Минувшого року перебували в Монтреал. Хто би о них знав або вони самі, прошу голосити, бо справа дуже їх важна, на адресу: Wasy! Ostafijczuk, 197 Franklin Ave., P. O. West Toronto, Ont., Canada. 22-24

Пошукую свого брата МАКСИМА БАГРІЯ, котрий походить з села Стоки, пов. Бібрка. Довший час перебував в Елізабетпорт, Н. Дж. Хто би о нім знав або він сам, прошу голосить ся на адресу: Michael & Paul Bahrij, P. O. Box 8, West Raleigh, W. Va. 22-25

Пошукую в важній справі свого шваґра НИКОЛУ СОРОЦЬКОГО, котрий походить з села Семенів, пов. Теребовля, Гал. Тому пять місяців перебував в Рок. Н. Й. під ч. 214 Лавренс Стр. Хто би о нім знав або він сам, прошу голосить ся на адресу: Nich. Trendowecky, 956 Jefferson Ave., E., Detroit, Mich. 22-24

Пошукую своїх сестер МАРІЮ і АННУ ШІПКА. Походять з села Бортулями, пов. Броди. Перебували в Ню Йорку. Хто би о них знав або вони самі, прошу голосить ся на адресу: Stefan Szipka, 466 Broadway, Bayonne, N. J. 23-24

ПОШУКУЮСЬ ЗДІБНИХ АҐЕНТІВ ДО ПРОДАЖИ ЦИГАРІВ. Сталий і добрий зарібок. Голоситись сейчас на адресу: St. Szymansky, 319 Henderson St., Jersey City, N. J. 22,24126

Пошукую МИХАЙЛА КУЛИК з села Довжки, повіт Калуш і МАКСИМА БОЄЧКО з Сінки Войнилської, повіт Калуш. Прошу зголоситись на адресу: N. T., сф „Svoboda", 83 Grand St., Jersey City, N. J. 24-25

Пошукую свого знайомого МИКОЛУ КОСТІВ, з села Гіловичі, повіт Бібрка, Гал. Голоситись прошу на адресу: Michael Kurdyna, 25 Spruce St., Hartford, Conn. 24-26

ГРИЦЬ САВИЦЬКИЙ, родом з Теребовлї, перебуваючий тепер на поли битви, просить любих товаришів в Америці, аби дали о собі хоч малу вістку на понизшу адресу: Hryć Sawickyj, K. u. K. Inf. Rg. 15, Mil. Arbeiterabteilung, Feldpost 130, Austria. 22-24

ВАЖНЕ ДЛЯ ТИХ, ЩО ГРАЮТЬ АМАТОРСЬКІ ПРЕДСТАВЛЕНЯ.

ПЕРША РУСЬКА КОСТЮМЕРІЯ

Поставив великий склад первородних народних руських українських і кілько разів добірних костюмів як також потрібні прибори до характеризованя осіб, які перуки, волосє, бороди, вуси, шапки і т. п. Річи чи виконуємо по дуже низьких цінах. В нюйорських околицях убираємо і характеризуємо аматорів відповідно до роль грімаючих сцені. При замовленях треба прислати свої осіб і потрібних річий. Замовленя треба прислати що найменше 8 днів перед представленєм на адресу:

Mrs. E. UHORCHAK, 310 2nd Street, Jersey City, N. J.

ОДИНОКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ

ЛІКАР

DR. JOHN SMITH, JR.,

СПЕЦІЯЛІСТ-ХІРУРҐ

327 E. 17 St., New York, N. Y.

Офіс отворений в кождім часї.

Телефон: Stuyvesant 4493.

ДИПЛОМОВАНА УЧИТЕЛЬКА З КРАЮ

і случалка нюйорського університету учить анґлійського язика та приготовляє до іспитів до одержаня американських горожанських паперів. Приймаючі устні або письемні удїлює: 18—

M. SCHWARTZ, 168 East 89th St., New York, N. Y.

ФОТОҐРАФІЯ ВАША НА МЕДАЛЇОНІ,

виробленім артистично і оздобленім в цьвіти і десені, буде найкрасшою памяткою для Вас. Пишіть по катальоґ сейчас, залучаючи три одноцентові марки на посилку: 24-29

ARTISTIC MEDALION WORKS,

1734 W. Ohio St., Chicago, Ill.

ДІВЧАТА, ЖЕНЩИНИ!!! Котра з Вас хоче дістати дуже цікавий катальоґ зовсїм даром, нехай зараз напише до: The Amor Novelties Co., 642 E. 14 St., New York, N. Y. 21-23

ПОЗІР УКРАЇНЦІ! Виробленємо ҐЕРДАНИ з кораликів до годинників з ґербом України, ціна одного ґердана з більших коралинів $1.50, з меньших коралинів $2.00. Сповиті з золотим ґальоном $3.00. Маємо до продажи коралики у всяких кольорах ціна 25 цт. за один бонч. Адресуйте: RUSKIJ BAZAR, 168 E. 4th Street, New York, N. Y. 14ч

Даром!

ВЕЛИКИЙ ВОЄНИЙ ЗОШИТ, який містить 58 образків знятих з поля битви. На сих образках побачити як то війна виглядає! Сей зошит даємо даром до книжки з ТЕРЕНІВ ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ. Се є дуже інтересна книжка під сю пору. Коштує лише 40 цт. Гроші можна присилати стемпсами. Накладу великий, тому спішіть і вишліть еще нинї для РУСКА КНУНАРНІЯ, 34 E. 7th Str. New York, N. Y. 13-

КОЖДИЙ сьвідомий Українець повинен мати в своїй хаті портрети великих українських мужів як: Т. Шевченка, Ів. Франка, М. Грушевського, М. Панькива, Б. Хмельницького і І. Мазепи. Величина 18x20 цалів, ціна 50 центів за один. Книжки до читаня, гаслоченники, кобзарі, і всякого рода календарі. Пишіть на адресу: 76—

RUSKA KNYHARNIA.

Im. T. Szewczenka

168 E. 4th St. New York, N. Y.

ДОМИ НА ПРОДАЖ.

1) Chester, Pa., 2306 W. 3rd Street. 2-ПОВЕРХОВИЙ дім, 6 кімнат і ванна, знамените урядженє, тано до набутя; малий задаток, догідні сплати.

2) 716 Wallace Street, Philadelphia, Pa. 2-І ПІВ ПОВЕРХНЕ, 8 кімнат і ванна, велика лота і город, коло РУСЬКОЇ ЦЕРКВИ. Знаменита нагода. Високий ґрунт, сухий, малий задаток, догідні сплати. Ґарантія власности і посїдання.

Голоситись до:

Б. Ф. РУДЗІНСЬКИЙ,

761 Drexel Bldg., або 2367 Orthodox St.,

PHILADELPHIA, PA.

ПОРТРЕТ Т. ШЕВЧЕНКА

можна набути за 20 цит. в книгарни „Свободи". — Величина портрету: 18x16 цалів. — Сей портрет повинен находити ся в кождій українській хаті.

Замовленя шліть до:

„SVOBODA"

83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Звернїть Увагу!

Спеціяльно в сїм місяци даємо нагоду кождому з Заточених Державах і Канади набути ґрамофон разом з 20-ма піснями, вартости $50.00 лише за $17.50.

15-ЛІТНА ҐАРАНЦІЯ!

Надішлїть $5.00 на задаток а відповідною почтою отримаєте чудовий говорячу машину разом з 20 піснями які дослїдно позволяємо вибрати собі з нашім спис.

Жадайте нашого безплатного ілюстрованого цїнника ґрамофонів і других музичних інструментів. Наш маґазин отворений щоденно, не виключаючи неділї і сьвят від 9-ої години рано до 10-ої вечером. 43т—

GREATER NEW YORK PHONOGRAPH CO.,

310 GRAND STREET, D. 305 NEW YORK, N. Y.

$50 ЧИ БАЖАЄТЕ ПОСІДАТИ фарму, дім при стації жїзничій, близько міста, фабрик, церков, школи і т. п., де посилають ся наші Родині? Коли так, то витніть сей цінний купон і вишлїть нам його зараз а одержите фарму 9000 стіп кв. дуже малим коштом і задаром, а також дістанете і роботу, коли хочете. Кількох читателїв, котрі перші надішлють нам сей купон, одержать фарму майже даром. Не зволікайте, бо та оферта триває лише дуже короткий час і пишіть до: 15к24

Realty Co., Dept. A. 309 Broadway, R. 210, New York.

ЛЮБИ МЕНЕ ТА

ДУЖЕ ЦІКАВА КНИЖКА, ПИСАНА ВЕРШОМ. — З німецького переробив Іван Франко. — Ціна 40 центів.

Замовленя і гроші посилайте до:

"SVOBODA", 83 Grand St., Jersey City, N. J.

MORRIS FORST CO., ПРОДАЄ НАЙЛІПШІ ЛІКЕРИ В АМЕРИЦІ.

200 Smithfield Street, Pittsburgh, Pa.

ТАНІ ФАРМИ.

В стейтах Огайо, Пенсильвенія, Мішиґен і Теннесі. Кошти подорожі звертаємо.

Около 500 фарм на продаж, богато з них межи містами Клівленд, Лорейн, Іріі, Юнґстаун і Пітебурґ. Ґрунта нечищені від $4.00 за акер і висше на 10-лїтну сплату. Фарми також ґарантуємо. Пишіть по новий цїнник до: 23вт33

R. T. HURDLE LAND COMPANY,

3349 E. 55th St.,

CLEVELAND, O.

Читайте рускі книжки і газети бо часте читанє веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цїнник книжок до друкарнї „Свободи".

"SVOBODA"

83 Grand St., Jersey City, N. J.

ПАВЛО КЕЛИЧАВА

МУЗИКАНТ І ДИРИҐЕНТ.

Достарчає музики на концерти, представленя, бали, пікніки, похорони і весїля. — Дає лекції на всїх інструментах — смичкових і дутих. — Адреса:

P. KELECHAWA,

188 Morris St., 67 Greene St.,

Jersey City, N. J. 17-

DR. KOLER

638 Penn Ave., Pittsburg, Pa.

ЛІКАР

(говорить по українськи)

Dr. KOLER є одиноким лікарем в Пітсбурґу, котрий відбув свої студиї в Варшави, має 18 лїт досвідну у лїченю недуг внутрішних мущин і женщин. Лїчить: затрєснє крови, уплави, немічу у мущин, всякі уплави мужового проводу, лишеї, виходи скірні, сверблячку, шкропуши, недуги міхура і инші, походячі з нечистоти крови або блудів молодости. Голосить ся особисто: вечером не лїчу.

Години принятя: від 9-ої рано до 8-ої веч. В неділї до 2-ої.

ЧИ ВИ МАЄТЕ НОВИЙ ЦІННИК КНИЖОК „СВОБОДИ"?

А може Ваші знакомі потребують? Ми вишлемо Вам даром.

Пишіть на адресу:

„SVOBODA"

83 Grand St., Jersey City, N. J.

DR. RICHTER'S Pain-Expeller найусильнїйший лік проти РЕВМАТИЗМА, БОЛЇВ, ПАРАЛЇЖУ, СУСТАВІВ І МЯЗІВ.

Оригінальні пляшки мають оказане на робіч. подано.

Не беріть паток, які не мають нашої торговельної марки якоря.

Фляшочки по 25 і 50 центів в аптиках і просто від фірми.

F. Ad. Richter & Co.,

74-80 Washington St.

NEW YORK, N. Y.

НАЙНОВІЙША УКРАЇНСЬКА КОСТЮМЕРІЯ В НЮ ЙОРК, Н. Й.

Має до виповнення всякого рода костюми до представленя і балів маскарадових як також до ріжних днів пром. „СТИНСЬКИЙ ПОТОЦЬКИЙ", котрих не дістанете в жадній костюмерії. Маємо також всякого рода прибори до характеризації як: перуки, бороди, вуси і шапки. Все те виконуємо по дуже приступній цїнї.

Замовленя присилайте 8 днів перед представленєм.

A. MALANCHUK 142-26

143 E. 4th Street, New York, N. Y.

ПРОТИ РЕВМАТИЗМУ!

Хто терпить на ревматизм, може уникнути сї кривої болї, носячи на пальци сей маґнетичний перстень. Сей перстень має лїчничі властности, управляючи циркуляцию крови. Без лишних видатків на дорогі ліки, сей перстень видасть Вам ту саму прислугу значно дешевше. Даємо ґарантию або звертаємо гроші. Цїна $1.00.

Замовленя посилайте на адресу:

TAYCHERT CO.,

463 N. Halsted St., Chicago, Ill.

ЗАТРУДНЯЄМО СТАЛО ПИЛЬНИХ ЛЮДИЯ в кождій околици. Анґлійського язика не вимагаємо. Спосібним платимо $25 тижнево. Пишіть сейчас до: Mr. May, 305 Bradway, Room 210, New York, N. Y. 15к24

TEL. RECTOR 1468.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ АДВОКАТ

АВҐУСТИН СМІТ

327 East 17th Street, New York, N. Y.

(межи 1-ою а 2-ою Ave.)

Перепроваджує всякі американські справи правні у всїх путешних кортах.

Виробляє чартери для українських Братств і Товариств.

Виробляє морґіїї.

Перепроваджує всякі справи старокраєві, як: купно і продажу ґрунтів, інтабуляції, справи спадкові, сиріткові, стаганє довгів і т. п. Старокраєві документи правні леґалізує ц. і к. австрійський конзулят.

Проте ніяко пора нам зрозуміти клич „Свій до свого", і з всякими справами правно письменни чи особисто удаватись тілько до свого адвоката, котрий Вас чесно і совісно обслужить.

Офіс отворений від год. 9 рано до 8 вечер. 6—

З поважанєм

АВҐУСТИН СМІТ, адвокат.

35 презентів ДАРОМ 21 камінну ГОДИННИКУ ПОЗОЛОЧУВАНУ ТІЛЬКИ $3.95

МИ ВИСИЛАЄМО ПОЧТОЮ АБО ЕКСПРЕСОМ ДО ОГЛЯНЕНЯ.

ВЕЛИКА СПРОДАЖА. За $5.95 купите в нас тепер дуже гарну, з потрійними чудово різьбленими складними, 21-камінну ПОЗОЛОЧУВАНУ ГОДИНЕЦЬ, з 20-лїтною ґаранцією виритою на складниці, а яко додаток дістанете 35 ПРЕЗЕНТІВ ЦІЛКОМ ДАРОМ: Елеґантський ланцюшок з дармовисим, перстень, хрестик, брошку, чудовий малесенький будильник, гарне серце зі шпилькою, шпильку до краватки, до мамшетів, ковирцїв, чарочкі оперові шкла, штикет, автоматичний пістоль 25 кал., ножик, бранзолєта з імітаційною годинкою, фонтенова перо, імітаційна мала годинка з шпилькою, гармонїю, бритву, пасок, гелярну і ивач. 23-25

ТА ВЕЛИКА ОФЕРТА С ТІЛЬКИ НА КОРОТКИЙ ЧАС, тому витніть сейчас се оголошенє і зашліть до нас разом з 20 цит. депозиту (стемписами або монетою) як заперука купна, а сейчас вишлемо Вам годинну з 35 презентами. Коли вже будете мали годинку з презентами в своїй хаті, тоді заплатите решту. Кутуючи від нас Ви нїчого не тратите, позаи ми направлємо або вимінюємо наші годинки за нові даром. Незадоволеним звертаємо гроші. (З Канади треба висилати гроші на перед). Оглянете вперед денебудь наші 21-камінні годинки і презенти зани купите. Замовляйте тепер. Адресуйте так:

AMERICAN JEWELRY CO., Dep. 106, St. LOUIS, Mo.

РАБІВНИКИ

повинні боятя ся. Рабунки і напады бувають кождого дня. Читаєте в часописи, що вчора кого обрабовано, але не знаєте, що завтра те саме може з Вами стати ся, коли Ви не забезпечите ся. Найлучшим забезпеченєм є добрий револьвер і повинен знаходити ся в кождій хаті для власної охорони.

ВЕЛИКА ПРОДАЖА.

ТІЛЬКИ НА КОРОТКИЙ ЧАС!!

Автоматичний револьвер для детективів. 32 або 38 калібру, вартости $15.00 за..... $3.98

Автоматичний double-action, на 7 стрілів револьвер для детективів вартости $3 за..... $2.45

Велика вартість за такі малі гроші. Тож не чекайте, тільки залучіть 20 цит. (в стемпсах або монетою) в листі і напишіть, котрий револьвер хочете, а ми сейчас вишлемо просто до Вашої хати. Решту заплатите по одержаню. Найлучші револьвери, яких уживають детективи, ручно вповні. В разі незадоволеня звертаємо гроші. Вишліть замовленє сейчас — нині. Адреса: 24-26

HAMMOND SALES CO.,

Dept. R 7. St. Louis, Mo.

РУСИНИ ПІТСБУРҐА!

Чи Ви знаєте що ГРОШІ, ТО СИЛА?

Старайте ся пізнати та пічніть складати свої ощадности в стейтовім банку на розі улиць CARSON і 34-ої. 38т—

Сей банк є одним з найстарших і найпевнїйших банків, що цїлковито забезпечує Ваші ощадности. У сего складають ся гроші ЦЕРКОВНІ, БРАТСЬКІ, СИРІТСЬКІ і ин. Кождий, що має у нас гроші, отримує на бажанє звіт стейтових контрольорів.

Продаємо КОРАБЕЛЬНІ КАРТИ на найлїпші лінії, а ГРОШІ до краю висилаємо по почтовім курсі.

German Savings & Deposit Bank

COR. 14-ої і CARSON STREETS,

SOUTH SIDE PITTSBURGH, PA.

М. Е. Рот, през., А. П. Міллер, кас., Ол. Бучак, урядн. банку.

ПОЗІР! Одинока школа механїків, шоферів в польській мові. Зачніть тепер. Сезон автомобільовий трває все. На що Вам оставати без працї, коли можете заробити $15 до $30 як шофер. Наше школа дає комплетний курс, який треває 4 тижнї. Наука в день або в ночи. Ґарантуємо лайсенси, КОШТ $15.00.

International School of Automobile Engineers, 88-111—

147 E. 40th St. New York

РУСЬКИЙ ЛЇЧНИЧИЙ ІНСТИТУТ.

(Старокраєвого християнського лікаря).

Се лїчниче заведенє має вже вироблену славу. Спеціяльно лїчить тут застарілі жолудкові недуги, як також нервуватість, заплаєнє легких і другі внутрішні недуги, еліпсепсію і секретні недуги мущин і женщин. Цїлковито виключно з ревматизму, тухлини і рак лишай і скірні виходи. Ліки виробляють ся від доглядом лїкаря і з вибраних зіл привезених зі старого краю. Лікар говорить по руськи.

Інститут отворений щодня від рана до 7. вечером і виключаючи неділь. 25-

Dr. BUKKI'S MEDICAL INSTITUTE

407 East 58th Str., New York, N. Y.

Betw. 1st Ave & Ave A.

ДАРОМ! ЦІЛКОМ! ДАРОМ!

Виучу грати на якім небудь інструменті, если тілько Ви любите музики, не робить ріжниці, чи ви грали на якім інструменті, чи нї. Ґарантую за успіх моєї науки в часї 20 до 25 днів.

Жадайте сегодня катальоґ, залучаючи 2-центову марку на відповідь.

Адресуйте: 22-35

T. KASPER.

5719 S. Laflin St., D. A. Chicago, Ill.

ВАЖНА НОВИСТЬ!

СПІШІТЬ СЯ ЧИМСКОРШЕ!!!

1) Довший час гладають хлопці за гарними дївчатами, а дївчата за гарними хлопцями, одначе не мають нагоди свої спосіб до осягненя любови. В малій спосіб можна любов осягнути, переконаєте ся з книжки, яку можете купити у нас за малі гроші, ціна $1.00 ..... $1.00

2) Хто хоче навчати ся в короткім часї анґлійської мови, може се зробити без великого труду. З нашої книжки можна навчити ся добре читати і писати по анґлійськи по кілько тижнях. Ціна сеї книжки ..... 75 цит.

Правда, що Вашою довгалїтною мрією є, як би бути великим богачем, як можна зробити з $1.00 $10.00 а з них і тисячу. У нас дістанете такий спосіб, з якої досвідчесть, в який спосіб можна прийти до ґрошей. Ціна $2.00

Хто замовить ті три книжки разом, отримає їх за $3.00.

Замовленя посилайте на адресу:

CLUB HOUSE

Box 335, Chicago, Ill.

КАТАЛОҐ НАЙКРАСШИХ ШТУК МАҐІЧНИХ з всякими приборами, як: цвяхи, ґрібки, шкляки, фляшки, штакети, карти, кулї, поучаючі замінювати воду у вино, мазило, чорнило, штуки дивацка річий і богато других, які можна дуже легко виконує а притім розвеселить товариство і вміє може заробити сим гроші. Катальоґи висилаємо даром. Адресуйте: 19-34

Am. Book & Nov. House, Box 371, Cleveland, O.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ! ПОЗІР!

ХТО ХОЧЕ НАБУТИ ГАРНИХ І ЦІКАВИХ КНИЖОК просьвітних, наукових, ріжнородних сповіданнів, мемуарів, календарів, кобзарів, то вишліть ще нині по наш загальний катальоґ книжок. Залучіть марку на пересилку. Адреса: 13с26

RUSKA KNYHARNIA IMPORTOWA,

951 W. Erie St., Dep. 4, Chicago, Ill.

ВИЙШЛИ З ДРУКУ НОВІ КНИЖКИ.

ГАЛИЦЬКІ АНЕКДОТИ. Гумористичні оповідання 10
ГАЛКА СМЕРТИ. Воєнне оповідане 5
3 ДНІВ КРОВАВОЇ ВІЙНИ. Вірш. оповідане 25
ІЗ ЗВІРЯЧОГО ЦАРСТВА. Сотня найкрасших казок 20
ІСТОРІЯ ПРО ГАРНУ МАҐЕЛЬОНУ І ҐРАФА ПЕТРА 25
ОПОВІДАНЕ ПРО СОРОК РОЗБІЙНИКІВ 20
ЯК ІВАННО ЗРОБИВ ЧУДЕСНЕ СУДНО І ДІСТАВ КОРОЛІВНУ ЗА ЖІНКУ 10
ЯК МЕНЕ ВИБИРАЛИ ДРУЖБОЮ. Весїлне оповідане 10
ЯК МЕНЕ МОЇ ТАТУНЬО ЖЕНИЛИ. Збірка гумористичних оповідань 40
ЯК ПАН СОБІ БІДИ ШУКАВ І ЯК СОБІ ЇЇ НАЙШОВ 15
ПІСНІ ЕМІҐРАНТІВ 10

Замовленя посилайте на адресу:

„SVOBODA"

83 Grand St., Jersey City, N. J.

ВИКАЗ

УБИТИХ, РАНЕНИХ, ПОЛОНЕНИХ І ПРОПАВШИХ УКРАЇНЦІВ У ТЕПЕРІШНІЙ ВІЙНІ.

СКОРОЧЕНЯ:

п. = піхота (інфантерія)
стр. = стрільці (єгри)
у. = уланн
д. = драгони
а. = артилерія (полева)
а. кн. = артилерія кінна
а. гір. = артилерія гірська
а. кр. = артилерія кріпостна
г. = гаубиці (полеві)
г. т. = гаубиці тяжкі
пн. = піонїри
сап. = сапери
тр. = трен (достава амуніції і живности)
с. = санітета
л. = ландвер (нїм. краєвої оборони)
у. л. = уланн ландвера
а. л. = артилерія ландвера
г. л. = гаубиці ландвера
з. о. = загальне ополчене (ландштурм)
ж. = жандармерія
ск. ст. = скарбова сторож.

Подане при імени число означає полк (регімент), батальон або дивізію.

(Дальше).

Листа утрат ч. 176

видана 11. мая 1915.

УБИТІ:

Гойдиш Павло, 17 л. (4. III—10. IV. 1915)
Костик Семен, 77 п. (2. IV, 1915)
Прекон Іван, 22 з. о. (помер у шпитали в Росії)
Сарафин Іван, 77 п. (3. IV. 15)
Чепля Василь, 77 п. (3. IV, 1915)

РАНЕНІ:

Білас Василь, 77 п.
Бордей Леонтин, 77 п.
Гнилянський Теодор, 77 п.
Дорош Михайло, 77 п.
Когут Іван, 77 п.
Левицький Олекса, 77 п.
Палюшкевич Антін, 77 п.
Сорока Григорій, 77 п.
Федрух Онуфрій, 17 л.
Шайка Микола, 77 п.

ПОЛОНЕНІ:

Абач Тома, 30 стр. (в Росії)
Алергуш Ілько, 22 з. о. (в Росії)
Андрухів Андрій, 77 п. (в Росії)
Антонюк Микола, 24 п. (в Росії)
Багайлюк Стефан, 36 л., ран. (в Росії)
Багрій Трофим, 77 п. (в Росії)
Балицький Семен, 17 л. (в Росії)
Балис Іван, 17 л.
Барткевич Войтко, 41 п. (в Росії)
Барткевич Іван, 22 з. о. (в Росії)
Бек Аврелій, 22 з. о. (в Росії)
Біднак Іван, 22 з. о. (в Росії)
Білак Теодор, 24 п. (в Росії)
Білець Юрко, 22 з. о. (в Росії)
Боднар Іван, 35 з. о. (в Росії)
Болян Василь, 22 з. о. (в Росії)
Богатчук Федор, 17 л. (в Росії)
Войчук Кость, 41 п. (в Росії)
Войчук Олекса, 30 стр. (в Росії)
Брошко Антін, 24 п. (в Росії)
Бруза Юрко, 22 з. о. (в Росії)
Буфля Дмитро, 22 з. о. (в Росії)
Буняк Ілько, 77 п. (в Росії)
Бира Тома, 17 л. (в Росії)
Бирчук Іван, 36 л. (у шпитали в Росії)
Вандзуряк Кость, 22 з. о., ран. (в Росії)
Василчак Василь, 22 з. о. (в Росії)
Васильковський Іван, 77 п. (в Росії)
Вашкивчук Іван, 22 з. о. (в Росії)
Величко Іван, 17 л. (в Росії)
Верес Іван, 11 сап. (в Росії)
Веселик Стефан, 35 з. о. (в Росії)
Весолозький Мих., 77 п. (в Росії)
Вінтонак Петро, 24 п., ран. (у шпитали в Росії)
Волинець Василь, 35 з. о. (в Росії)
Воронич Олекса, 30 стр. (в Росії)
Видрашук Прокіп, 22 л., ран. (в Росії)
Гасюнка Василь, 77 п. (в Росії)
Гаврилащук Андрій, 22 л. (в Росії)
Гахуй Йосиф, 20 л. (у шпитали в Росії)
Гнилянський Іван, 77 п. (в Росії)
Головач Григорій, 22 з. о. (в Росії)
Головач Касіян, 22 з. о. (в Росії)
Гостюк Микола, 22 з. о. (в Росії)
Гринчук Михайло, 17 л.
Гринюк Григорій, 77 п. (в Росії)
Губка Василь, 22 з. о. (в Росії)
Гулимик Дмитро, 24 п. (в Росії)
Гукевич Омелян, 17 л. (в Росії)
Гуза Григорій, 17 л. (в Росії)
Гулик Михайло, 17 л. (в Росії)
Гурин Стефан, 77 п. (в Росії)
Гуцкало Михайло, 22 з. о. (в Росії)
Гирчак Михайло, 77 п. (в Росії)
Габор Олек., 22 з. о., ран. (в Росії)
Гада Евген, 77 п. (в Росії)
Гиш Іван, 24 п. (в Росії)
Горат Ілько, 22 з. о., ран. (у шпитали в Росії)
Грекуль Іван, 36 л. (в Росії)
Гряга Микола, 36 л., ран. (в Росії)
Гуряк Павло, 77 п. (в Росії)
Гуцуляк Микола, 41 л. (в Росії)
Дацко Григорій, 77 п. (в Росії)
Дарц Прокіп, 17 л.
Дарц Онуфрій, 22 л. (в Росії)
Дашко Йосиф, 77 п. (в Росії)
Давидяк Михайло, 36 л., ран. (у шпитали в Росії).
Деркач Петро, 77 п. (в Росії)
Дершко Іван, 77 п. (в Росії)
Добош Олекса, 77 п. (в Росії)
Доліщняк Микола, 36 л., ран. (в Росії)
Доліщняк Петро, 24 п., ран. (у шпитали в Росії)
Дмитро Микола, 24 п. (в Росії)
Драбик Дмитро, 30 стр. (в Росії)
Дребот Гнат, 77 п. (в Росії)
Дудурич Лев, 27 л. (в Росії)
Дудзяк Михайло, 77 п. (в Росії)
Дума Теодор, 77 п. (в Росії)
Дунець Дмитро, 30 стр. (в Росії)
Дужняк Семен, 17 л.
Дирда Микола, 22 л. (в Росії)
Дзяпів Михайло, 30 стр. (в Росії)
Дацко Франко, 35 з. о. (в Росії)
Жупник Дмитро, 36 л. (в Росії)
Заплатинський Петро, 33 л., ран. (у шпитали в Росії)
Зарин Лев, 41 п. (в Росії)
Затор Іван, 57 п. (в Росії)
Зубович-Яворський Стефан, 77 п., ран. (в Росії)
Зушман Демко, 36 л. (в Росії)
Зуяк Харитон, 17 л. (в Росії)
Ігнацевич-Яворський Теодор, 77 п., ран. (у шпитали в Росії)
Ільчук Кость, 22 л. (в Росії)
Істратій Теодор, 41 п. (в Росії)
Іванчук Михайло, 30 стр. (в Росії)
Іванейко Михайло, 77 п. (в Росії)
Іванчук Василь, 24 п., ран. (у шпитали в Росії)
Ілаєюк Сава (Анни), 30 стр. (в Росії)
Іванкевич Теофіль, 35 з. о. (в Росії)
Іванчук Дмитро, 22 з. о. (в Росії)
Качковський Станислав, 24 п. (в Росії)
Качор Семен, 77 п., ран. (в Росії)
Кархут Іван, 77 п. (в Росії)
Карличук Василь, 22 л. (в Росії)
Казимин Андрій, 77 п.
Кічка Іван, 20 л. (в Росії)
Кінка Лев, 77 п. (в Росії)
Кірч Стефан, 77 п. (в Росії)
Клебановський Федор, 36 л. (в Росії)
Клеменовський Альбін, 20 л. (в Росії)
Кліщ Михайло, 77 п. (в Росії)
Клим Марко, 22 л. (в Росії)
Книш Олекса, 36 л. (в Росії)
Кобрин Михайло, 77 п. (в Росії)
Комарницький Григорій, 77 п. (в Росії)
Комарницький Іван, 77 п. (в Росії)
Кондур Ів. (Костя), 77 п. (в Росії)
Кончуй Іван, 22 л. (в Росії)
Костяш Віктор, 22 л. (в Росії)
Костащук Юрко, 24 п. (в Росії)
Костелюк Дмитро, 22 з. о. (в Росії)
Костюк Петро, 41 п. (в Росії)
Костюк Юрко, 22 л. (в Росії)
Кострикевич Людник, 22 з. о. (в Росії)
Костинюк Юрко, 36 л., ран. (в Росії)
Козак Прокіп, 22 з. о. (в Росії)
Коземчук Марко, 22 л. (в Росії)
Коземчук Микола, 22 л. (в Росії)
Козменюк Іван, 22 з. о. (в Росії)
Козубаль Іван, 17 л. (в Росії)
Кровицький Андрій, 20 л. (в Росії)
Круба Юрко, 17 л. (в Росії)
Крупач Матій, 22 л. (в Росії)
Кубін Іван, 77 п. (в Росії)
Кульчицький-Тулюк Іван, 77 п. (в Росії)
Курач Семко, 17 л. (в Росії)
Куриляк Яків, 24 п., ран. (у шпитали в Росії)
Кушнір Омелян, 30 стр. (в Росії)
Куяк Юрко, 22 з. о. (в Росії)
Кузьмин Микола, 77 п. (в Росії)
Киса Павло, 17 л.
Ланчук Михайло, 17 л. (в Росії)
Лавринович Іван, 20 л. (в Росії)
Лазарів Григорій, 20 л. (в Росії)
Левандовський Ів., 30 стр. (в Росії)
Лопушанський Ілько, 77 п. (в Росії)
Маценко Петро, 22 з. о. (в Росії)
Мацько Олекса, 77 п. (в Росії)
Макран Юрко, 22 л. (у шпитали в Росії)
Макаренко Кость, 22 з. о. (в Росії)
Маковей Дмитро, 22 л. (в Росії)
Максимович Василь, 77 п. (в Росії)
Макуцький Юрко, 77 п., ран. (в Росії)
Малечковий Петро, 77 п. (в Росії)
Марчук Максим, 22 л. (в Росії)
Маркевич Вінцентій, 77 п. (в Росії)
Маринович Олекса, 17 л. (в Росії)
Матеяш Василь, 77 п. (в Росії)
Матушевський Йос., 20 л. (в Росії)
Матишкевич Семен, 36 л. (в Росії)
Мельничук Ілько, 30 стр. (в Росії)
Могорук Іван, 11 сап. (в Росії)
Молдован Петро, 22 з. о. (в Росії)
Мотрич Іван, 77 п. (в Росії)
Моцко Ефтемій, 22 л. (в Росії)
Мулявський Іван, 17 л.
Мурса Дмитро, 22 л. (в Росії)
Михайло Тит, 22 л. (в Росії)
Миронюк Григорій, 22 л. (в Росії)
Миронюк Микола, 22 л. (в Росії)
Михайлюк Микола, 17 л. (в Росії)
Михайлюк Михайло, 41 п. (в Росії)
Мицкан Ілія, 41 п. (в Росії)
Мисько Григор, 77 п., ран. (в Росії)
Мишка Петро, 17 л.
Наконечний Ілько, 77 п. (в Росії)
Натуркач Софрон, 36 л., ран. (у шпитали в Росії)
Новойік Микола, 77 п. (в Росії)
Олійник Михайло, 77 п. (в Росії)
Олійник Андрій, 20 л. (у шпитали в Росії)
Олійник Іван, 30 стр. (в Росії)
Онуфрей Теодор, 41 п. (в Росії)
Опарик Юрко, 22 л. (в Росії)
Остафійчук Прокіп, 22 з. о. (в Росії)
Остапюк Дмитро, 36 л. (в Росії)
Оксин Гнат, 35 з. о. (в Росії)
Пахомій Данило, 22 з. о., ран. (в Росії)
Пахомій Трофим, 41 п. (в Росії)
Палапійчук Олексей, 22 з. о. (в Росії)
Палійчук Павло, 24 п. (в Росії)
Палиброда Юрко, 24 п. (в Росії)
Панчишин Іван, 77 п. (в Росії)
Панькевич Микола, 77 п. (в Росії)
Паньків Іван, 30 стр. (в Росії)
Павлюк Антін, 41 п. (в Росії)
Павлюк Іван, 36 л., ран. (в Росії)
Павлюк Семен, 30 стр. (в Росії)
Павлишин Йосиф, 17 л., ран. (у шпитали в Росії)
Погрибняк Стефан, 24 п., ран. (в Росії)
Петрочко Михайло, 36 л. (в Росії)
Піц Митрофан, 30 стр. (в Росії)
Пінчук Кость, 22 з. о. (в Росії)
Піпуль Теодор, 22 з. о. (в Росії)
Подолях Іван, 77 п. (в Росії)
Полюк Юрко, 30 стр. (в Росії)
Польовий Петро, 20 л. (в Росії)
Попович Василь (ур. 1882), 41 п. (в Росії)
Попович Василь (ур. 1883), 41 п. (в Росії)
Попович Василь, 30 стр. (в Росії)
Поварчук Ілько, 30 стр. (в Росії)
Пожога Василь, 22 з. о., ран. (в Росії)
Проходяк Дмитро, 77 п.
Проць Михайло, 77 п. (в Росії)
Процик Михайло, 11 сап. (в Росії)
Проданюк Микола, 22 з. о., ран. (в Росії)
Прокопович Мих., 41 п. (в Росії)
Приц Семен, 17 л. (в Росії)
Приймак Яків, 36 л. (в Росії)
Прилипчан Василь, 41 п. (в Росії)
Пухальський Петро, 22 з. о. (в Росії)
Пшеничняк Марко, 20 л. (в Росії)
Пилат Мих., 77 п., ран. (в Росії)
Пилипонько Дмитро (Якова), 20 л. (в Росії)
Питель Франко, 35 з. о. (в Росії)
Райнишин Михайло; 36 л. (в Росії)
Роман Мартин, 57 п. (в Сербії)
Романюк Кость, 22 л. (в Росії)
Романюк Роман, 24 п. (в Росії)
Рубащук Іван, 41 п. (в Росії)
Ручка Кульчицький Стефан, 77 п. (в Росії)
Рудзінський Йосиф, 36 л., ран. (у шпитали в Росії)
Гуливнський Кароль, 36 л. (в Росії)
Гуляк Семен, 36 л. (в Росії)
Рус Йосиф, 22 з. о. (в Росії)
Русняк Артимон, 17 л. (в Росії)
Русин Михайло, 17 л.
Русняк Лукян, 22 л. (в Росії)
Салобій Франко, 22 з. о. (в Росії)
Сарахман Михайло, 77 п., ран. (у шпитали в Росії)
Сас Іван, 77 п. (в Росії)
Савчанка Стефан, 36 л. (в Росії)
Савчук Іван, 22 з. о., ран. (в Росії)
Савка Теодор, 77 п. (в Росії)
Семанюк Василь, 24 п. (в Сербії)
Семеха Йосиф, 35 з. о. (в Росії)
Семенина Володимир, 35 з. о. (у шпитали в Росії)
Семотюк Юрко, 24 п. (у шпитали в Росії)
Сенюк Гриць, 30 стр. (в Росії)
Сенюк Микола, 36 л. (в Росії)
Сенюк Прокіп, 41 п. (в Росії)
Сікорський Дмитро, 77 п. (в Росії)
Скалей Григорій, 77 п. (в Росії)
Скарбінець Матвій, 77 п. (в Росії)
Скрипляк Микола, 30 стр. (в Росії)
Славич Петро, 77 п., ран. (в Росії)
Слободянчук Микола, 22 л. (в Росії)
Смолик Іван, 77 п. (в Росії)
Смолин Федько, 35 з. о., ран. (у шпитали в Росії)
Слизюк Василь, 36 л. (в Росії)
Снігур Микола, 41 п. (в Росії)
Соломчак Василь, 77 п. (в Росії)
Сороханюк Іван, 36 л. (в Росії)
Стечкевич Семен, 77 п. (в Росії)
Стефанюк Федор, 30 стр. (в Росії)
Стефанюк Петро, 22 з. о. (в Росії)
Стефуряк Микола, 24 п. (в Сербії)
Столярчук Ілько, 22 л. (в Росії)
Стрібник Теодор, 22 з. о. (в Росії)
Струк Дмитро, 36 л. (в Росії)
Струп Касіян, 41 п. (в Росії)
Стриганка Юрко, 30 стр. (в Росії)
Сумедавський Андрій Фелікс, 20 л. (у шпитали в Росії)
Сум Яків, 30 стр. (в Росії)
Сьвідерський Йос., 30 стр. (в Росії)
Сирота Михайло, інф., ур. 1888 (в Росії)
Сисак Юрко, 36 л. (в Росії)
Теодорович Юрко, 22 л. (в Росії)
Ткачук Ілько, 41 п. (в Росії)
Ткачук Іван, 22 л. (в Росії)
Тодоран Нестор, 22 з. о. (в Росії)
Толкан Стефан, 77 п. (в Росії)
Торбик Іван, 30 стр. (в Росії)
Трачкар Юрко, 41 п. (в Росії)
Трахало Вас., 36 л., ран. (в Росії)
Турок Максим, 77 п. (в Росії)
Тимчук Василь, 24 п. (в Росії)
Тимчишин Онуфрій, 20 л. (в Росії)
Тимошишин Павло, 24 п., ран. (у шпитали в Росії)
Урушляк Григорій, 22 з. о. (в Росії)
Фецик Денис, 36 л. (в Росії)
Федюк Михайло, 17 л. (в Росії)
Федорищин Стеф., 30 стр. (в Росії)
Фенюк Теодор, 36 л. (в Росії)
Фодчук Василь, 36 л., ран. (в Росії)
Фодчук Дмитро, 24 п. (в Росії)
Франковський Адольф, 22 з. о. (в Росії)
Фратавчан Василь, 41 п. (в Росії)
Фидимов Самуїл, 41 п. (в Росії)
Филипишин Андрій, 35 з. о. (в Росії)
Хор Йосиф, 22 з. о. (у шпитали в Росії)
Хархут Йосиф, 17 л. (в Росії)
Царук Василь, 35 з. о. (в Росії)
Цікін Михайло, 77 п. (в Росії)
Цівіз Павло, 77 п. (в Росії)
Цигальик Омелян, 22 л. (в Росії)
Цимбалюта Теодор, 77 п. (в Росії)
Чернак Федор, 17 л. (в Росії)
Черлянка Юрій (Петра), 22 з. о., ран. (у шпитали в Росії)
Чернинський Теодор, 77 п. (в Росії)
Чорний Василь, 36 л. (в Росії)
Чорний Захар, 22 з. о., ран. (в Росії)
Чикало Олекса, 22 з. о. (в Росії)
Чижинчук Мих., 22 з. о. (в Росії)
Шендерович Мартин, 36 л. (в Росії)
Шимлович Михайло, 77 п. (в Росії)
Юхлів Маріян, 36 л. (в Росії)
Юркевич Михайло, 36 л. (в Росії)
Юрочко Михайло, 77 п. (в Росії)
Як Фердинанд, 30 стр. (в Росії)
Ящишин-Комарницький Онуфер, 77 п. (в Росії)
Якубик Петро, 77 п. (в Росії)
Яцишчук Василь, 36 л. (в Росії)
Ярославський Теодор, 22 з. о. (в Росії).
Яснівський Семен, 24 п., ран. (у шпитали в Росії)
Яворський Василь, 77 п. (в Росії)

ДОПОВНЕНЯ І ПОПРАВКИ (Ч. 10)

видані 12. мая 1915.

До листи страт ч. 114:

Шухаєвський Йосиф (кад.), 9 п., пол. (в Росії)

До листи страт ч. 149:

Дутка Антін (лейтн.), 10 п., пол. (в Росії)
Педиг Антін (кад.), 10 п., пол. (в Росії)
Томан Іван (кад.), 10 п., пол. (в Росії)
Чехович Тадей (оберлейтн.), 10 п., пол. (в Росії)

(Дальше буде).

КОЛИ ЛІКАРІ НЕ МОГЛИ УЖЕ ПОМОГТИ.

Богато разів бувало так, що лікарі довгі літа лічать хорого, однак не можуть вилічити його так, як може його вилічити уживане Болгарського Кровного Чаю, як се може посьвідчити наш земляк Павло Цудель, Бакс 44, Кремпіан, Па., котрий так пише: „Прошу о ще одну дозу Болгарського Кровного Чаю за $1.00. Моя жена хорувала через кілька літ і лікарі не могли її вилічити, але тепер, відколи зачала уживати Болгарський Кровний Чай, чують ся о много лучше. Кождому поручаю сей пожаданий, природний лік". Г. Г. фон Шлікова Болгарський Кровний Чай, сей з 14 чистих, природних частин складаючий ся лік, є найуспішнійшим, найправдивійшим і найлучшим средством проти охорони, жолудка, запору, селезінки, мочового міхура, ломаня, болю голови, неправильности стільця і травлення, браку апетиту, зісслабленя, перестуди і т. д.

Яко такий, що чистить і розмножує кров, не має сей лік пари на сьвіті, а є пожаданий жінками і дівчатами в часі місячних періодів.

Одну великоудозу, яка вистарчить на 5 місяців, за $1.00 вище сейчас: Marvel Products Co., 29 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa. — Adv.

КОЖДИЙ ЧЛЕН У. НАР. СОЮЗА АБО ПЕРЕДПЛАТНИК „СВОБОДИ"

наколи пришле 10 адресів своїх знакомих, до котрих „Свобода" не приходить, а хотіли би „Свободу" читати, отримає ДАРОМ

ГАРНУ

КНИЖОЧКУ

Присилайте адреси до:

„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Ізм, з 21 каменьне ЖЕЛІЗНИЧНИЙ ГОДИННИК для мущин і жінок закручує ся без ключика, водоотчасний, а ґарантований на 20 літ, подвійні коверки кришеє вертальні. Хто хоче безплатно то, що є спеціяльно проблемом для людей, котрі роблять при желїзниці, ґарантує ся на 20 літ. Незвичайна нагода. — Ми знаємо сей годинник на кожду адресу на посліплатою (C. O. D.) 45.75 за второ зересник, а тим правдивійше, що кождий може його оглянути і єсли йому не подобає ся — то тоді не потреба платити ані одного цента. Се такий годинник, у якого треба платити за 25 дол. Дуже гарний 14 кар. золотом позолочуваний ланцюшок в дарованьє — дешев сї дарен до кождого годинника.
EXCELSIOR WATCH CO.
1101 Athenaeum Bldg., Chicago, Ill. 20-30

ВАЖНЕ
Музикантом за 4 центи!
Ми хочемо сто тисяч живих людий, що вертають, котрі хотіли би вивчитись грати на інструментах, які їм подобають ся. Наший методою і абсолютним 20-го століття на вивчили тисячі і можна вивчимо і Вас. Не робить ріжниці до перебувати. Пишіть до нас за ціною, зазначуючи 4-кт. марку на пересилку. 23-30
Адресуйте: MORRELL MUZYK HOUZE
3413 W. 51st St. D. H. F. Chicago, Ill

R. J. Glick АГЕНТ АСЕКУРАЦІЙНИЙ ВІД ОГНЯ.
Офіс находить ся в WILLIAM McCONNER BUILDING SHAMOKIN, PA.

ЖИЛЇЧНИК є одним з найліпших домашних ликів і можна средствами против ревматизма, болїв плечий, колина і болїв грудий. С помічна на болї голови, на болї суставів у руки і ніг, на легкий параліж, корчі, шум горла і зубів. СЕЙ ЛІК С ВИРОБУ СЛАВНОГО Д-РА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО.
Відносити ся до генерального агента, залучивши 2-центову марку на відповідь. 19—57
MIKE FEDIW,
47 Ridge St., Hastings upon Hudson, N. Y.

ДО ХОРИХ РУСИНІВ ПО ВСІХ ЗАКУТИНАХ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ!

Др. Б. ГОГЕНБЕРГ,
славний спеціяліст зі старого краю
поручає всїм терпячим Русинам, так мущинам як і женщинам свої успішні лікарські услуги.
ЛІЧИТЬ З НАЙЛІПШИМ І НАЙПЕВНІЙШИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, ВСЯКІ НЕДОМАГАННЯ ЖОЛУДКОВІ, НЕДУГУ УТРОБИ, НИРОК, ЗГРУБЛЕНЄ ЖИЛ, ГЕМОРОЇДИ, СТРУКТУРУ АБО ЗВУЖЕНЄ МОЧЕВОГО КАНАЛУ, НЕДУГИ ВЕНЕРИЧНІ, ЯК РІВНОЖ ВСЇЛЯКІ НАСЛЇДКИ ТАЇНИХ НЕДУГ, НЕДУГИ СКІРНІ, РІЖНІ ЗАТРОЄНЯ КРОВИ І Т. Д.
Доконує всякі найтяжші операциї мущин, женщин і дїтий в своїм офісі або в домі пацієнта, спеціяльно же на пропускну при помочи спеціяліста з Відня.
Єсли би хтось не міг прийти особисто, нехай опише листовно з повним довірєм свою недугу, а дістане совісну і безплатну пораду.
На відповідь залучить кот. марку.
Dr. B. HOHENBERG,
304 2nd Ave., (між 17 а 18 ул.)
NEW YORK CITY
Години офісові: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.

ХОЧЕТЕ ВИСЛАТИ ГРОШІ ДО КРАЮ?
Скоро безпечно і по як найтаншім курсі то: висилайте через знану вже не від нині українську Агенцію і Канцелярію:
S. MILANOWYCZ & WEIL Co.
83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.
Коли хто не має наших паперів то просимо виповнити поникші рубрики, відтак се вирвати і вислати на нашу адресу разом з грішми або мані-ордером. По одержаню ми сейчас вишлемо гроші до краю а Вам зашлемо посьвідку.
Хто висилає гроші.....
Яка Ваша тутешна адреса.....
Хто має в краю відобрати.....
Яке село.....
Почта..... Повіт.....
Кілько посилаєте долярів.....

РУСЬКИЙ І ПОЛЬСЬКИЙ АДВОКАТ І НОТАР
з довголїтною практикою перебуває всїлякі справи цивільні і карні з найліпшими вислідами
Години урядові: від 9-ої рано до 6-ої вечер.
Адреса:
JOSEPH HELLER, 132 Nassau St., Room 506-507, New York, N. Y.
Для убогих порада безплатна в своїм мешканю від ч. 168 East 89th St близько 3-ої авені, L стація від 7-ої до 10-ої вечер. 17

ШКОЛА АКУШЕРІЇ!
УЧІТЬ СЯ АКУШЕРІЇ В НАШІЙ ШКОЛІ, АБО У СЕБЕ ДОМА. ПО УНІЧЕНЮ ВИДАЄМО ДИПЛОМ. Лічимо усїлякі всякі слабости мущин, женщин і дїтий. Адресуйте:
Dr. C. DEUTSCH, School of Midwifery
229 E. 14th St., Dept. S. New York, N. Y
Telephone: Stuyvesant 933.

ПЕТРО ЯРЕМА
РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
випозичає керичі на весїля, хрестини і всякі другі забави.
115 Ave. A., New York, N. Y.
Телефон: Orchard 2598.

ГРОШІ
будуть наливати до Вашої мошонки коли будете стригли волосє своїм товаришам. Се дуже легко і при помочи машинок, гребінів і машинки, будете стригли добре і гладко. Пробуйте.

СПЕЦІЯЛЬНА ПРОДАЖА.
Барберські машинки, гребінь і машинка до стриженя, цїлий ґарнітур вартости $5.00 за..... $1.45
Не чекайте, але вишліть сейчас се оголошенє і зашліть до нас разом з 20 цент (в стемпсах або монетах) яко задаток, а всї прибори вишле ся сейчас до Вашого дому. Решту заплатите на одержаню. Адреса: 23-2
HAMMOND SALES CO.,
Dept. C 7. St. Louis, Mo.

МУДРИЙ ЧОЛОВІК НЕ КУПИТЬ ДЕИНДЕ напоїв, лиш там, де дістане НАЙЛІПШІ. — Около 20.000 наших українських КОСТУМЕРІВ є доказом, що в Америці НАЙЛІПШІ напої можна дістати у звісній MORRIS FORST COMPANY. — Дешевше всюди можете дістати, але
ЗА ВАШІ ГРОШІ ЛІПШИХ НІГДЕ.
ЦІНИ НАЙЛІПШИХ НАПОЇВ ВІД ГАЛЬОНА С СЛІДУЮЧІ:

Біла або червона винна	$2.00 до $4.00
Чиста і смачна Терпенинка	$2.00 до $5.00
Чиста сливовиця	$2.00 до $5.00
Найліпший чайний ром	$2.00 до $5.00
Чистий сильний алькоголь (спіритус)	$3.00 до $4.00
Калїфорнійське Тоґайське Вино (солодке)	$1.50 до $4.00
Огайовське або калїфорн. червоне або біле ківасне вино	$1.00 до $2.50

За кожде пятьдесятиґарон або висше замовлене оплачуємо самі пересилку на схід як до Нію Йорку а на захід аж до Шікаґо.
ПИШІТЬ ПО УКРАЇНСЬКИ. ПИШІТЬ ПО ЦІННИКИ.
MORRIS FORST COMPANY,
200 SMITHFIELD STREET, PITTSBURGH, PENN'A.
ЙОСИФ П. ПАЛЬ, заряд.

ПИТАЙТЕ ЗА ПЕРЕДНИМИ
ZIRA
10 Plain-End Cigarettes 5c.
як Божий рік тїшать ся вони довірєм курців тому, що їх якість підпадає до смаку. Купи пуделко нині.
Ст чудні дарунки ДАРОМ за ZIRA
КУПОНИ І ПЕРЕДНІ БОКИ ПУДЕЛОК
Zira передні боки пуделок мають вартість пів цента готівкою або цілого купона в дарунках.
ГРОШЕВИЙ КУПОН В КОЖДІМ ПУДЕЛКУ
Починай щадити їх від нині.
Пиши по катальоґ премій
ZIRA DEPARTMENT
90 First Street, Jersey City, N. J.

Oil Lamp, 10 high to top of globe, finished brass and black, with decoration as shown. 250 coupons.
Violin Outfit, boxed. 1300 coupons.
Tool Set, consisting of real tools, no playthings. 250 coupons.
No. 1 Men's Bicycle 2300 coupons.
F. Lindland Co., Inc., New York City.—Est. 1700